

Celje - skladišče

D-Per
65/1976

5000013530,3

COBISS

RUDAR

GLASILO KOLEKTIVA
RUDARSKO-ELEKTROENERGETSKEGA KOMBINATA VELENJE

LETO X

SREDA, 30. JUNIJ 1976

ŠTEVILKA 3

RUDAR

Včasih sem črn — lignitu enak,
vendar ne trd ne mehak,
ko z njim ječim.
Ko ga trgam globini,
me reže v obraz.
Ko stojka popušča,
ko strel zadoni,
moč mi narašča,
in sem junak
in mine me strah
za življenje,
za drage:
otroke in ženo,
mater, očeta ...

Poprimem,
rušim,
pomagam tovarišu,
in škriplje
in poka
in sesipa se
temni lignit,
da še prah se vije v oblak ...

Pot me obliva
in lepi se prah,
jaz pa postajam
lignitu enak.
Na meni
in v meni
polno ga je,
pije me,
da v znoju gorim ...

Le kam bi se dal,
ti, sonce roteče,
ki iščem te klafre globoko,
da pil bi žarke ljubeče,
da bi bil srečen?

Saj sem kovač
za danes in jutri,
za svoje.
Priateljem dragim,
vsem se razdam,
resnično vaš brat.

Stane Žula

Ob našem prazniku

Proslavljamo 3. julij, praznik slovenskih rudarjev in praznik nas vseh, ki delamo v rudarsko-elektroenergetskem kombinatu Velenje.

Ko smo se spomladi 1974. leta rudarji rudnika lignita Velenje in delavci termoelektrarne Šoštanj združili, se je pričela nova era trdne, varne in boljše perspektive energetike v Šaleški dolini. Kriza v premogovništvu, kakršna je bila v letih 1966 in 1967, se ne bo več ponovila in sožitje rudarjev in elektrarniških delavcev v REK Velenje je stvarnost, ki se bo vse bolj razvijala. To nam omogoča in nalaga tudi zakon o združenem delu, ki je pred nami. Osnutek tega zakona moramo dosledno, vsestransko in široko pretehtati ter glede na njega oceniti, kako smo se znotraj naše delovne organizacije in v Elektrogospodarstvu organizirali, kako dogovorili in sporazumeli, kaj moramo še popraviti in dopolniti, da med nami ne bo nič spornega, da bomo prispevali še več k ustvarjanju skladnosti in še lepše perspektive v razvitem samoupravnem socializmu.

Naš praznik praznujemo danes, ko smo že končali prvo polletje v zaostrenih pogojih dela za stabilizacijo in boljše gospodarjenje. V produktivnosti nismo napravili vsega, kar bi lahko in morali storiti. Še bolj moramo uvajati in izkoriščati mehanizacijo in še vnaprej potrjevati dobro ime, ki so si ga naši rudarji zaslužili, ko so bili za zgled vsem rudarjem pri podzemnem odkopavanju premoga. To ime je naš ponos, ponos naših rudarjev in našega rudnika, ki je imel, in bo imel tudi jutri, produktivnost na ravni razvite Evrope.

V letošnjem prvem polletju smo uspešno sledili letnemu načrtu za proizvodnjo lignita, ki nam nalaga večjo delovno nalogo kot lani, zadovoljili potrebe po lignitu v TE Šoštanj in pri drugih potrošnikih v Sloveniji ter obenem izpolnili izvozno obveznost za lignit. Tudi celoletno proizvodno obvezo in obljubo bomo izpolnili. To velja tudi za proizvodnjo električne energije, saj smo pri njej pričakovanja celopresegli. V prvih mesecih tega leta, ko so hidroelektrarne imele malo vode, Slovenija ni občutila pomanjkanja električne energije, saj so proizvodni primanjkljaj hidroelektrarn odlično izravnale enote naše termoelektrarne v Šoštanju.

Tudi druge, neenergetske temeljne organizacije REK Velenje niso zaostajale. Spomnimo se samo temeljne organizacije ESO, ki dobro izpolnjuje kooperacijsko obvezo pri izgradnji naše nove termoelektrarne.

Ko proslavljamo dan slovenskih rudarjev in praznik nas vseh, ki delamo v REK Velenje, se moramo zopet spomniti in zavesti naše odgovornosti do cele slovenske družbe, ki nam pomaga pri financiranju in uresničevanju obvez, ki smo jih prevzeli. Pred očmi nam mora biti sprejeta naloga, da je treba do 1978. leta zmogljivosti našega rudnika razviti za letno proizvodnjo 4 700 000 ton lignita in do konca oktobra 1977. leta v celoti izgraditi TE Šoštanj IV. Glede na to moramo bolj pospešiti zlasti dela pri rudarskih jamskih gradnjah in s tempom brez zastoja nadaljevati izgradnjo TEŠ IV. Sploh je nujna večja borba s časom, da bomo izpolnili obveze, ki smo si jih naložili, ko smo sprejeli aneks VI investicijskega programa RLV in investicijski program TEŠ IV.

Delovnemu kolektivu naše delovne organizacije ob 3. juliju čestitam za vse doseženo in želim obilo nadaljnjih uspehov ter popolno uresničenje vseh načrtov, ki niso majhni!

Glavni direktor
Mirko Bizjak

Minilo je prvo leto v drugem stoletju obstajanja našega rudnika, in kakor smo ob stoletnici pregledali njegov dotedanji razvoj, naj ob tej priložnosti nakažem nekaj smernic njegovega bodočega razvoja.

Če se najprej ozrem na uvajanje mehanizacije, moram poudariti, da smo v preteklem letu dosegli s poizkusnim 30-metrskim čelom KTU rezultate, ki nam dajejo popolno zaupanje v poizkus večjega obsega, ki je pred nami, to je, v poizkus s 95-metrskim čelom. Rezultati tega poizkusa bodo odločujoč faktor našega nadaljnjega mehaniziranja odkopne metode, saj bomo na osnovi uspešnih rezultatov, ki jih bo dal ta poizkus, lahko mehanizirali tudi tiste predelne naše jame, ki ne dopuščajo uporabe nobenega od sedanjih sistemov mehanizacije.

Nadaljnji uspeh, ki prav tako nakazuje našo usmeritev, je dejstvo, da je izvoz Pesje presegel magično količino 8 000 ton, in to dne 8. 6. 1976, ko sta jama Škale in Steber 8 dala skupno s pripravami na tem področju 8 400 ton premoga.

Ko sem že pri odkopavanju in odkopnih metodah, naj omenim še naše načrte v zvezi z jamo Škale!

Tovariši rudarji!

Vdor vode 8. 12. 1973 v jami Škale nas je resda vrgel za pol leta na kolena, vendar sedaj že lahko rečemo, da smo zmagali mi; zmagali zato, ker smo si pridobili potrebno znanje in izkušnje za odvodnjanje triade in tako sprostili 15 milijonov ton premoga, ki ga je vezal varnostni steber. S tem pa je jama Škale dobila popolnoma novo perspektivo, saj jo je treba razviti tako, da bo dajala vsaj milijon ton premoga letno. Za to pa seveda potrebujemo nove izvozne in zračilne poti. Projektira se izgradnja vpadnika po triadi do K + 20, ki naj bi nadomestil nadkop Tičnico in s črpališčem na svojem dnu omogočil oskrbo mesta Velenja s pitno vodo. Istočasno pa bi bila taka zveza po apnencu poročstvo za resnično odvođenje triade kakor tudi za to, da ne bi prišlo še kdaj do takega vdora vode kot decembra 1973, pa čeprav bi Sopota ali Lepena poniknila v apneno podlago.

Pa kaj bi govorili le o Škalah, ko pa razvoj ostalih predelov naše jame ni nič manj zanimiv. Steber 8, kjer so skoro izključno mehanizirani odkopi, dosega iz dneva v dan boljše rezultate in mora še v letošnjem letu priti na dnevno proizvodnjo 5 500 do 6 000 ton.

O Jami vzhod sem tako že povedal, da poteka v njej poizkus na 95-metrskem čelu KTU, ki ga izvaja naš študijski oddelek, in da je — čeprav gredo zaloge premoga v tem predelu rudnika proti koncu — ta jama še vedno tista, ki nosi glavno težo našega razvoja, predvsem kar se tiče uvajanja nove mehanizacije.

Jama zahod ni zadnja pri tem orisu zaradi tega, ker ne bi bilo o njej kaj povedati, pač pa zategadelj, ker sem pričel oris pri skrajnem vzhodu in je zato zahod razumljivo zadnji na vrsti.

O njej moram takoj poudariti, da dosega dobre rezultate in stremi za še boljšimi pri odkopavanju s hidravličnim podporjem hemscheidt, s katerim prehaja že na 150 m dolga čela. Njena slaba stran pa je seveda severno krilo z vrsto sovjetskega ščitnega podporja, ki na žalost ne ustreza našim pogojem, in ga bo na vsak način treba nadomestiti z močnejšim, obstoječe komplekse pa uporabiti v predelih, kjer pritiski in razmere niso tako težavni.

Predno končam, še nekaj o našem programu za povečanje letne proizvodnje premoga na 4 700 000 ton!

Dela po tako imenovanem aneksu VI potekajo v okvirih plana, in če ne bo kaj posebnega, bomo zadano nalogo izpolnili v roku, to je, leta 1978 bo naša proizvodnja 4 700 000 ton. K temu pa prispevajo popolnoma enakovredne deleže vse naše TOZD, tako Jamske gradnje, Priprave kakor tudi Jamska mehanizacija in transport. Tudi pri dejavnosti

teh TOZD ne stojimo na mestu. Denimo, "becorit" nam že omogoča mehaniziran transport v Steber 8, jamska mehanizacija pomaga uvajati dvobobenski zasekavalno-pridobivalni stroj, delavci Jamskih gradenj pa s svojimi rezultati dajejo vzgled tudi zunanjim sodelavcem.

Tovariši, opisal sem nekaj rezultatov. Nemara bo kdo rekel, da sem o njih govoril preveč pohvalno. Vendar, kot sem jih opisal, kakšni so; so resničnost, rezultat našega truda in našega dela — nas vseh skupaj. Verjetno pa je k tem uspehom precej pripomogla tudi naša samoupravna organiziranost, pa čeprav le-te v enem letu nismo mogli izpeljati do kraja, do cilja, ki smo si ga postavili.

Zato Vam, tovariši rudarji, ob našem prazniku želim še več uspehov pri izpolnjevanju delovnih nalog ter pri razvijanju naše samoupravne organiziranosti in naše samoupravne družbe na splošno.

Naj bo delo uspešno, brez nezgod in — SREČNO!

Enako želim tudi vsem drugim delavcem v našem kombinatorju kakor tudi vsem rudarjem Slovenije in Jugoslavije.

Direktor rudarstva
Slavko Janežič

Graditev TE Šoštanj IV

Razgovor z inženirjem Francem Potočnikom

Vprašanje — Približno pol časa, predvidenega za izgraditev TEŠ IV, je za nami. Bi se že dalo realno oceniti, ali bo 31. oktobra 1977, kot je določeno, ta naša nova proizvodna enota z močjo 335 MW pričela redno obratovati?

Odgovor — Ugotovimo lahko, da dela za objekt hitro napredujejo. Čas dosedanje efektivne graditve — od položitve temeljnega kamna 1. februarja lani — je krajši od leta in pol, vendar se gradbena dela pri večini objektov že bližajo koncu, montaža pa je že v popolnem razmahu. Toda tudi ta hitri tempo ni v celoti usklajen s terminskim planom. Trenutno znaša zaostanek približno 6 tednov. Kljub temu je postavljeni rok — oktober 1977 — še vedno mogoče doseči. Seveda pa bo to terjalo skrajne napore vseh udeležencev izgradnje kakor tudi pravočasno ukrepanje državnih organov, zlasti v zvezi z izdajanjem uvoznih dovoljenj.

Vprašanje — Kako ste zadovoljni s potekom del na gradbišču in kako ocenjujete sodelovanje KWU-Sulzer-jugoslovanski dobavitelji?

Odgovor — Vsako gradbišče doživlja med graditvijo uspešna in manj uspešna obdobja. To velja praktično za vsa podjetja, ki izvajajo dela, tako naša kot inozemska. Temu vzporedno niha tudi klima odnosov med KWU-Sulzer in jugoslovanskimi kooperanti pri graditvi TEŠ IV. Izredno važno je, da krizna obdobja posameznih podjetij ne trajajo predolgo in da se potrebni nivo storilnosti zadrži ves čas izgradnje.

Gradbišče TEŠ IV je že preživelo svoje prve težke trenutke in ugotovimo lahko, da jih je uspešno prebrodilo. Z ustreznimi organizacijskimi spremembami je bilo poskrbljeno, da bo tovrstnih težav v bodoče čimmanj.

Vprašanje — Ali domači dobavitelji gledajo na TEŠ IV kot na prioritetni objekt elektrogospodarstva Jugoslavije?

Odgovor — Večina dobaviteljev upošteva prioriteto objekta, so pa tudi taki, ki bolj pazijo na optimiranje svojih kapacitet in stroškov kot na rok dobav. O teh problemih imamo s prizadetimi redne sestanke pri republiškem komiteju SR Slovenije za energetiko, ki naj bi uravnavali stvari, ki jih z rednimi investitorskimi kontrolami in pogodbenimi ukrepi ne moremo spraviti na pravi tir.

Vprašanje — Kako poteka financiranje TEŠ IV in zakaj bo investicija oziroma cena v njej proizvedene kWh sorazmerno visoka?

Odgovor — Do sedaj se izgradnja napaja v glavnem z inozemskimi sredstvi. S pritokom sredstev doslej nismo imeli težav.

Glede razlik v ceni, ki nastajajo zaradi ino- financiranja je treba reči, da imajo več vzrokov:

— stroški ino- kreditov so višji, saj gre za prosti kapital, pridobljen pretežno na evrodolarskem tržišču;

— odločitev, da se ta sredstva zberejo preko oddaje objekta na ključ, je skrčila konkurenco med dobavitelji — ostali so samo kapitalno najmočnejši, ki jih je podprla tudi njihova država;

— predpisana udeležba domače industrije, ki se financira z ino- krediti, je omogočila tej industriji do določene mere monopolen položaj, kar se je prav tako odrazilo pri povzvišanju cen.

Cena proizvedene energije odraža višino investicijskih stroškov in kreditnih pogojev. Zato bo cena energije iz TEŠ IV v prvih treh letih obratovanja precej višja, kot bi bila ob domačem financiranju, v nadaljnjem obdobju pa celo nekoliko nižja, saj bo takrat odplačan že velik del ino- kreditov.

Poudariti pa velja, da so taka razmišljanja do določene mere hipotetična, saj domačih sredstev enostavno ni, oziroma bi jih bilo treba dodatno odtegovati gospodarstvu, kar pa bi povzročalo nova strukturna neskladja. Vse to je ena od oblik plačevanja računa za zanemarjanje izgradnje elektroenergetskih objektov v nedavni preteklosti.

Vprašanje — So še kakšna ključna vprašanja, o katerih doslej še ni bilo govora, pa bi delavce v delovni organizaciji REK Velenje verjetno zanimala?

Odgovor — V naši delovni organizaciji je vse premalo znano, da je naša TOZD ESO največji jugoslovanski kooperant pri izgradnji TEŠ IV. Naloge, ki stojijo pred TOZD ESO, so izredno zahtevne, zato mislim, da bi morala delovna organizacija pokazati zanje več zanimanja in bolj podpirati njihovo pravočasno ter kvalitetno izvajanje.

b) z vidika škode, do katere bi prišlo zaradi tega, ker ne bi bilo moč izpolnjevati obvez za odplačevanje kreditov, najetih za izgradnjo TEŠ IV.

Sicer pa v tem trenutku sploh ni misliti, kolikšne in kakšne bi bile posledice. Pri določenem roku za izgradnjo naše nove elektrarne moramo vztrajati; v oktobru 1977 mora biti TEŠ IV izgrajena. Kljub raznoterim težavam in problemom smo prepričani, da tudi bo!

Direktor Dušan Janežič je priložnost izkoristil še za čestitko vsem, ki delamo v REK Velenje, ob našem prazniku; naročil nam je, naj posredujemo naslednje njegove besede:

"Vsem zaposlenim v naši delovni organizaciji ob 3. juliju iskreno čestitam in želim, da bi v prihodnosti imeli vsi skupaj še več delovnih uspehov, posebno pri proizvodnji lignita in električne energije ter pri izgradnji predvidenih osnovnih proizvodnih kapacitet."

Pogovarjal se je
Maks Lomšek

Naša delovna organizacija se mora prva zavedati prioritete izgradnje TEŠ IV in dati zgled drugim jugoslovanskim udeležencem izgradnje — to pa je možno le s pravočasnim in kvalitetnim izpolnjevanjem lastnih obveznosti.

Na dve vprašanji v zvezi z bodočo termoelektrarno Šoštanj IV je odgovoril tudi inženir Dušan Janežič, direktor TOZD TEŠ!

Vprašanje — Kaj bo pomenila vključitev TEŠ IV v električno omrežje za naše gospodarstvo?

Odgovor — Vključitev 335-megavatne termoelektrarne Šoštanj IV v naše omrežje, do katere bo predvidoma prišlo oktobra 1977, bo pomenila zmanjšanje primanjkljaja električne energije v Sloveniji za okrog 106 milijonov kWh v novembru kakor tudi v decembru 1977, v obdobju 1978 — 1979 pa izravnavo razlike med potrebami po elektroenergiji in njeno proizvodnjo v slovenskem gospodarstvu. Vendar po letu 1980 bo glede na to, da se poraba elektroenergije pri nas poveča za 6 — 8 odstotkov letno, le-te zopet primanjkovalo, če ne bomo zgradili vseh načrtovanih objektov za njeno proizvodnjo.

Vprašanje — Kakšne bi bile posledice, če TEŠ IV ne bi bila nared za proizvodnjo v predvidenem roku?

Odgovor — Posledice bi ugotavljali z dveh vidikov:

a) z vidika škode, do katere bi prišlo v narodnem gospodarstvu zaradi primanjlovanja električne energije — ta škoda bi bila ogromna in bi jo komaj mogli oceniti;

NAŠI DELAVCI IN UPOKOJENCI

Alojz Lipičnik

Prvič sem ga srečal na seji uredniškega odbora našega glasila. Bil je pred dobrim letom in pol; takrat, ko sem se zaposlil v naši delovni organizaciji. Vodil je sejo - mirno in preudarno. Povedali so mi, da je predsednik odbora — prvi predsednik, vse od konca leta 1973, ko se je ta odbor formiral — da dela v jami; da je rudar, dolgoletni vodja čela ...

Od tedaj sva se kar pogosto videvala; skoraj vsak mesec, ker se odbor sestaja mesečno. Spoznal sem ga kot odgovornega družbenega delavca, ki dobro pozna svoje naloge, pa tudi kot preiščljivega in vedrega človeka. Čeprav je postaven in močan, nikoli ne povzdiguje glasu, da bi uveljavil svojo voljo.

Kot osebnost mi je vedno ugajal, čeprav ga nisem natanko poznal. O njem kot delavcu sem vedel le malo. Toda pred nedavnim se mi je ponudila priložnost, da sva se pobilže seznanila. Na zadnji seji uredniškega odbora so se člani domenili, naj ga kot dolgoletnega rudarja predstavimo v našem glasilu ob rudarskem prazniku. Ne toliko zato, ker je bil vedno vesten delavec; bolj zategadelj, ker zapušča rudarske vrste — julija bo odšel v pokoj.

Alojz Lipičnik, ki je zadnji dve leti čuvaj mehanizacije v TOZD RLV — Priprave, kljub svoji dolgi delovni poti, ki jo ima za sabo, ni star. Pred dnevi je dopolnil osemindesetdeseto leto. Na svet je prišel 14. junija 1928 v Zagorju ob Savi, kot tretji otrok v družini. V družini je bilo osem bratov in sestra. Oče je rudaril v zagorskem rudniku, mati pa je doma gospodinjala. Precej številna delavska družina ni nikoli vedela, kaj pomeni razkošje.

"Imeli smo kos rudniške zemlje," se je spominjal Alojz, ko sva se zapletla v razgovor. "Na tej zemlji se je dalo pridelati nekaj malega. Pa nekaj koz in prašičev smo doma redili, da smo se lažje preživljali."

Potem jim je očeta v jami zasulo. Postal je invalid, in moral je iz jame, na slabše plačano delo. Ker v tistih časih ni bilo invalidnine, je po službi delal še pri kmetih; na pol zastoj — največ za hrano. Vsaka malenkost je prišla prav, ker je bilo doma več lačnih ust kot pa rok za delo.

"V šolo sem hodil v Toplicah, kraju, kjer je bil zagorski rudnik. Delavski otroci nismo imeli niti osnovnih šolskih potrebščin. Dobili smo najslabše knjige. Časa za učenje pa prav tako ni bilo na pretek, saj smo morali doma krepko prijeti za delo. Temu podobni so bili tudi naši učni uspehi. V stari Jugoslaviji sem končal štiri razrede osnovne šole."

Kot bi se opravičeval, je rekel, da je v rani mladosti imel malo svetlih trenutkov. S trpkim in tresočim glasom je nizal svoje spomine. Ko sem spoznal ves splet njegove preteklosti, mi je bila ta trpkost — pa tudi ponos, ki mu je obenem sijal iz živih oči — razumljiva: življenje mu ni bilo z rožicami posuto.

pač. To sem dosegel že 1946. leta. Potem sem kot drugopisani skrbel za orodje. Partije na čelih so takrat štejele takole dva do tri mlajše in enega starejšega kopača.

Takrat sem že vedel, da bom rudar ostal. Zato sem si pri delu toliko bolj prizadeval. Delal sem — spomnim se, na številki 54 — poleg starejšega rudarja, ki je prišel iz partizanov, zraven pa sva imela še mlajšega delavca, vnetega in marljivega. Delali smo, da je bilo veselje, in kmalu sem bil udarnik. To je bilo zame nekaj velikega!"

Nasmehnil se je s celim obrazom in lica so mu zažarela, ko se je spominjal svojega udarništva, let 1946 — 1948. Kar devetkrat je bil udarnik. In na to so takrat nekaj dali. Udarniki so za nagrado prejeli značko in izkaznico udarnika. Šli so na izlet. Z udarniškiimi "pikami" pa so lahko v trgovini dobili par čevljev in blago za obleko ...

Čutil pa sem, da je Alojzu več pomenila zavest, da je koristen družbi, saj se je šel udarnika tudi na mladinskih in drugih prostovoljnih delovnih akcijah.

O delu v rudniku Zagorje je zatem povedal še tole.

"Takrat je bilo veliko težje rudariti kot danes. Mehanizacije skoraj ni bilo. Imeli smo le vrtnalnice strojčke na stisnjen zrak. Premog smo odvažali v lesenih huntih — po 800 kilogramov v enem. Da je številka bila uspešna, je v eni izmeni morala napolniti 25 do 30 huntov. To pa ni bilo lahko, ker so bili pogoji včasih hudi. Proti krovni ni bil premog boljši, če smo ga pobirali proti talini, pa je bil slabši.

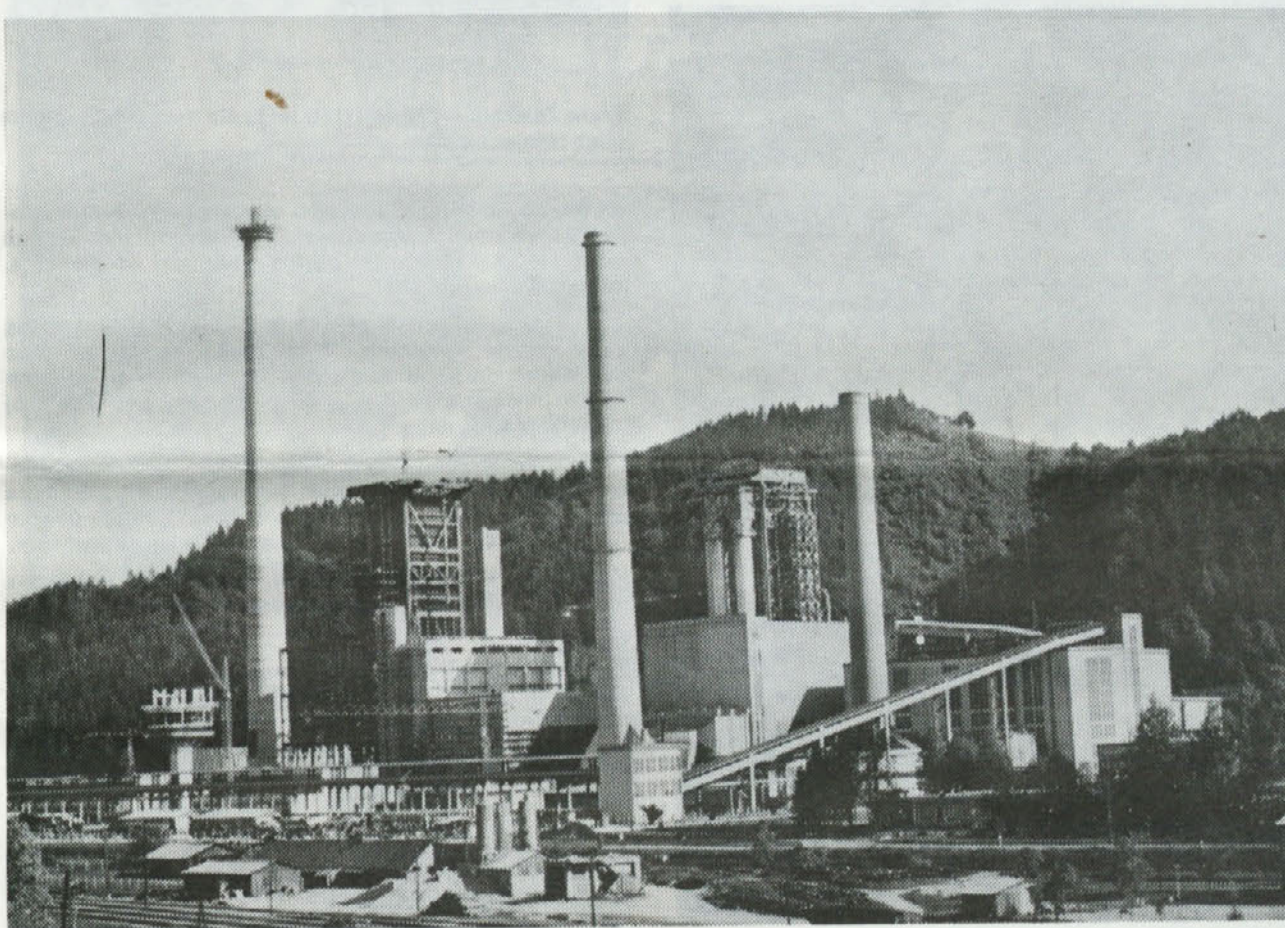
Še ko sem bil učni kopač, sem postal prvopisani na čelu. Potem pa sploh, ko sem, leta 1947, položil izpit za

Od začetka, dokler nisem bil vaje drugačnega načina odkopavanja, sem delal v podkopu. Ker na srečo strahu v jami nisem poznal, so me kmalu dodelili skupini za sekanje stojk pod starim delom, za drugopisanega v podkopu. Ko so začeli uvajati železno podporje, pa so me postavili za prvopisanega v podkopu študijskega čela. Na tem mestu sem delal precej dolgo, vse dokler nas niso nekaj postavili za gospodarje čel. Najprej sem bil gospodar študijskega čela, kjer smo uvajali sovjetski kombajn "LAJKO". Ta, prvi kombajn pri nas, se takrat ni obnesel, in spet smo prešli na ročno odkopavanje z odstreljevanjem."

Nenadoma je utihnil in se nasmehnil — rekel bi, otožno — in potlej dejal: "Tam od leta 1957 pa do 1974 sem bil gospodar čela!" Razumel sem, da bi mi o tem imel še marsikaj povedati; da bi lahko o njegovi delavnosti, zagnanosti in prizadevnosti bilo moč popisati stran za stranjo ...

Razumel sem, zakaj je bil ganjen, zakaj sta ga prevzemala neka čudna žalost in ponos hkrati. V dolgih letih dela je doživel več hudih in temotnih dogodkov kot lepih. Pred leti ga je v jami tudi zasulo. Zlomilo mu je rebra in nogo. Postal je invalid. Nikoli tudi ne bo pozabil dogodka, ko je bil vodja čela in je na sosednjem čelu zasulo prvopisanega kopača ropanja stojk. Šel ga je reševati skupaj z drugimi. Našel ga je, čeprav je bil zasut prek glave. Zaradi veselja, ker je bil najdeni tovariš živ in nepoškodovan, so bile njegove prve besede: "Vse je dobro — še ga bova skupaj pila!" Še danes, ko se srečujeta na cesti, se tega z radostjo spominjata. Ne vem, ali tudi tistih prvih besed ...

Pri delu je bil Alojz vedno resen. Mnogi so spoznali tudi njegovo strogost. Kot vodja čela je zahteval dosledno

Naša elektrarna, od desne proti levi — I. faza (2 x 30 MW) in II. faza (1 x 75 MW), III. faza (1 x 275 MW) ter TEŠ IV (1 x 335 MW) v izgradnji

"Dobrih dvanajst let mi je bilo, ko je prišla vojna. Med okupacijo sem končal še tri razrede šole. Potem sem leta 1943 izstopil, saj kdor ni obvladal nemščine, se je otepal s slabimi ocenami tudi pri drugih predmetih."

Ker se je tistikrat rudarska tradicija prenašala z očetov na sinove, je tudi njega vleklo v jamo. V Zagorju so ravno takrat ustanovili rudarsko šolo, in vpisal se je vanjo. Drugih možnosti za poklicno šolanje pa tako ni imel; in še hrano so imeli v tej šoli zastoj. Vsak dan je hodil na delo v rudnik, pouk pa so imeli dvakrat tedensko.

"Najprej so me dodelili tesarski partiji," mi je hitel razlagat. "Potem ko sem se naučil tesariti, pa so me z drugimi bolj spretnimi vzeli na široka čela. Ker je starejših in izkušenih rudarjev primanjkovalo, so nas toliko bolj privijali. Prvopisani so bili folksdojčerci, ki so se nad nami na nedopovedljive načine izživljali, če nismo izpolnili norme. Bali smo se jih, ker so pri sebi vedno imeli orožje."

Svoboda je prinesla čisto drugo življenje — lepše, bolj vedro. Vendar brez samoopovedovanja in prizadevanja za skupne cilje tudi v povojnih letih ni šlo. Ko je napočila svoboda, je Alojz računal, da se bo lahko v rudniških delavnicah izučil za mizarja. Toda družba je potrebovala premog, torej čimveč rudarjev, in vse, ki so kdaj delali v jami, so poklicali nazaj k premogu. Tako z ukom ni bilo nič; Alojz se je vrnil med rudarje.

"Spet sem se zagrizel v jamsko delo," je nadaljeval vzneseeno, kakor bi želel povedati, da mu je bilo to pravzaprav po volji. "Stremel sem za tem, da bi čimprej postal učni ko-

kvalificiranega kopača; polagal sem ga najprej pred rudniško, nato pa še pred okrajno komisijo. Po izpitu sem dobil že omenjeno številko 54 in z njo dva dobra sodelavca.

Delo je bilo vse prej kot lahko. Jama Kotredež, kjer sem bil, je bila zelo mokra. Pogoji so bili slabi. Zaščitnih sredstev skorajda nismo imeli. Vendar sem kljub temu bil zadovoljen; najbolj zato, ker sem pri delu bil samostojen. Sem bil pač mlad, in mlademu to veliko pomeni."

Ko mu je bilo dvajset let, je šel služiti vojake. Vrnil se je 1950. leta. Ponovno se je zaposlil pri zagorskem rudniku. Takrat se je tudi poročil. Z ženo sta živela na njegovem rojstnem domu, vendar sta ga po nekaj letih morala zapustiti, ker je za njuno družino in za njegove starše postal pretesen. Ker v Zagorju ni bilo upanja, da bi dobila svoje stanovanje, sta prišla v Velenje.

"V Velenje smo prišli leta 1955," je povedal. "Kraj mi je ugajal. Prišlo nas je več. Na rudniku so nas lepo sprejeli, ker smo bili kvalificirani in sposobni kopači. Obljubili so nam, da hitro dobimo stanovanje. In res, že po dveh mesecih sem se z družino vselil v novo stanovanje. To mi je dalo spodbudo in lažje sem se privadil novim pogojem dela."

Velenjska jama se mi je zdela še težavnejša od zagorske. Vsepovsod je bilo stisnjeno, zato smo morali marsikje lesti po kolenih ali trebuhu, pa zrak je bil slab. Štirje so se vrnili nazaj v Zagorje. Drugi smo vztrajali. Menil sem, če vsi zdržijo, bom tudi jaz. To in pa občutek, da so bili delavci tod bolj enotni, me je zadržalo.

Naš rudar Alojz Lipičnik z ženo Albino, sinom Stankom in vnučko, ki "mu je najbolj prirasla k srcu".

izpolnjevanje nalog — disciplino. Po delu pa je znal pozabljati probleme iz jame in biti do vsakogar prijazen, dober. Zato je bil s sodelavci v lepih odnosih. Marsikdo mu je danes za njegovo strogost hvaležen. Spoštujejo tudi njegovo pravičnost in vsestranost, kajti Alojz je bil tudi sredi samoupravnega življenja na našem rudniku.

"Že leta 1956 so me izvolili v centralni delavski svet. Potem sem bil dolgo član obratnega delavskega sveta; na njegovih sejah sem rad sodeloval, saj smo med drugim razpravljali tudi o organizaciji dela, proizvodnih načrtih in delovnih rezultatih. Kadar je bila proizvodnja pod planom, smo se hitro in energično lotili odpravljanja vzrokov slabosti."

Delal sem tudi v sindikalni organizaciji. Dve leti sem bil predsednik sindikalnega pododbora na rudniku. Vsaka etaža je imela svoj pododbor. Odbori so reševali tako delovno kakor socialno problematiko zaposlenih. Veliko so se ukvarjali tudi z vprašanji razvedrila delavcev.

Danes sem delegat v delavskem svetu TOZD RLV — Priprave, predsednik disciplinske komisije v TOZD in — to dobro veste — predsednik uredniškega odbora našega glasila ter delegat v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine Velenje."

Ko mi je pripovedoval o tem, so mu oči vse bolj sijale in tudi glas je imel nekam močnejši — kot bi v sebi čutil vso tisto silo, ki jo je prinesel v Velenje pred dobrimi dvajsetimi leti.

"Če bi bil zdrav, kot nisem," je nadaljeval svojo pripoved s ponovnim prizvokom trpkosti, "bi težko zapustil rudnik."

Vendar takšen, kot sem, nočem da bi mi kdo očital, da dela zame, in slovo bo lažje. Po drugi strani pa, če že od mladosti nisem imel veliko, zakaj ne bi na starost, v poklju, zaužil še kako lepo urico."

Zdi se mi, da se je na tem mestu najin pogovor začel vedno bolj razvneti. Čeprav se je šele dobro vrnil z nočne izmene, Alojz s svojimi mislimi kar ni mogel proč od rudnika in rudarjenja. Trudil sem se, da bi mu zbrano sledil in si verno zapisoval, kako je mehanizacija pospešila rast proizvodnje rudnika in kaj rudarstvo pomeni danes.

Menil je, da bo treba v rudarstvo še več vlagati, ker da zaostaja za potrebami po energiji. "Predvsem," je dejal, "bo morala napredovati proizvodnja domače jamske mehanizacije, če bomo hoteli pridobivati več premoga. Že zaradi primanjkanja usposobljenih jamskih delavcev, po drugi strani pa tudi zaradi drage uvožene opreme!" je pribil in nadaljeval, da pri tem čaka veliko dela zlasti ljudi pri študijih kakor tudi novatorje in racionalizatorje. Nato je presukal besedo na rudarsko škodo in našo dolino ter menil tole.

"Res škoda je, da se del naše lepe Šaleške doline ugreza, toda to je zaenkrat nujno zlo. Čez 50 let bodo ugreznine gotovo tako ali drugače zgladili, vendar šele čez 50 let, morali pa bi veliko več storiti že zdaj, s skupnimi močmi, saj sami že tako in tako pri odpravljanju rudarskih škod prehajamo meje svojih zmogljivosti. Poglejte," je skoraj z malo jeze v glasu dejal, "gre za napredek cele Jugoslavije; za to, da pokažemo svetu, da delamo, proizvajamo — širša družbena skupnost, za katero kopljemo premog in proizvajamo energijo, pa se ne zave, kako velika sredstva so za to potrebna, in ne priskoči na pomoč, ko gre za odpravljanje posledic odkopavanja premoga!"

Te besede so mi sogovornika predstavile še iz enega zornega kota; kot človeka, ki zna ceniti tudi okolje in naravo. Kako tudi ne, saj se je že v rani mladosti zavedel, kaj pomeni košček zemlje!

"Kdor nima občutka do narave," je nadaljeval, "ta skorajda ne spada v našo družbo. Ta občutek pa je treba privzgojiti; že otrokom, v družini in šoli. Težko se mi stori pri srcu, ko se spominjam, kaj vse smo v Velenju naredili z udarniškim delom, danes pa je marsikakšen del tega uničen.

Kljub temu mi je Velenje še vedno všeč. Menim, da se po lepoti lahko kosa z vsakim mestom v Jugoslaviji. Njegova zunanost je ogledalo pridenosti in kulture prebivalcev naše doline."

To, da je ljubitelj narave, je bilo moč spoznati tudi drugače. Prostore njegove hiše krasijo negovane cvetlice in tudi vrt je lep in urejen. Zaupal mi je, da je urejevanje vrta njegovo največje veselje. Rad neguje rože in drevje. S tem si bo, je povedal, krajšal čas, ko ne bo več hodil v jamo.

Pa še eno njegovo veliko ljubezen sem nevsiljivo odkril. To so njegovi otroci. Starejšemu, Marjanu, je 24 let. Je kvalificiran ključavničar in dela v TOZD RLV — Klasirnica, obenem pa obiskuje delovodsko šolo in verjetno ne bo šel po očetovih stopinjah. Tudi mlajši, Stanko, ki mu je 19 let, je priden dijak. Prvo je naredil poklicno šolo za električarja. Sedaj obiskuje srednjo tehniško šolo. Ima pa še željo po študiju na univerzi.

Ponosen je nanju, na svojo družino in na družino starejšega sina. Najbolj pa mu je prirasla k srcu dveletna vnučka, ki se vedno suče okrog njega.

Družinski prizor, ki se mi je nudi, je potrdil, da je njegova ljubezen do soljudi pristna — pa najsi gre za ljubezen do bližnjih ali za prijateljstvo med možmi, ki jih je vzgajal in se pri njih vzgajal vrsto let.

Pred odhodom mi je še zatrdil, da veruje v velenjske rudarje. Prepričan je, da bodo sprejete naloge vedno pošteno izpolnjevali. To mi je dal vedeti, ko mi je segel v roko in rekel, da želi celotnemu našemu kolektivu, posebej pa rudarjem, vse najboljše, mnogo nadaljnjih delovnih uspehov in — SREČNO! Njegov stisk roke v slovo je bil krepek — rudarski!

Pogovarjal se je
Stojan Saje

Z delovno vnemo in humorjem prek težav

VINKO DELOPST

Lepa asfaltna cesta se vijuga od Šoštanja proti Zavodnjam. Zunaj strnjenegega naselja in ob njem je tu in tam kaka hiša. Po nekaj kilometrih, ko se cesta že močno vzpne, lahko v strmini nad blagim ovinkom opazite eno takšnih. Pravijo, da je tam uradno še Topoliščica, hišna številka pa nosi oznako Lajše 193.

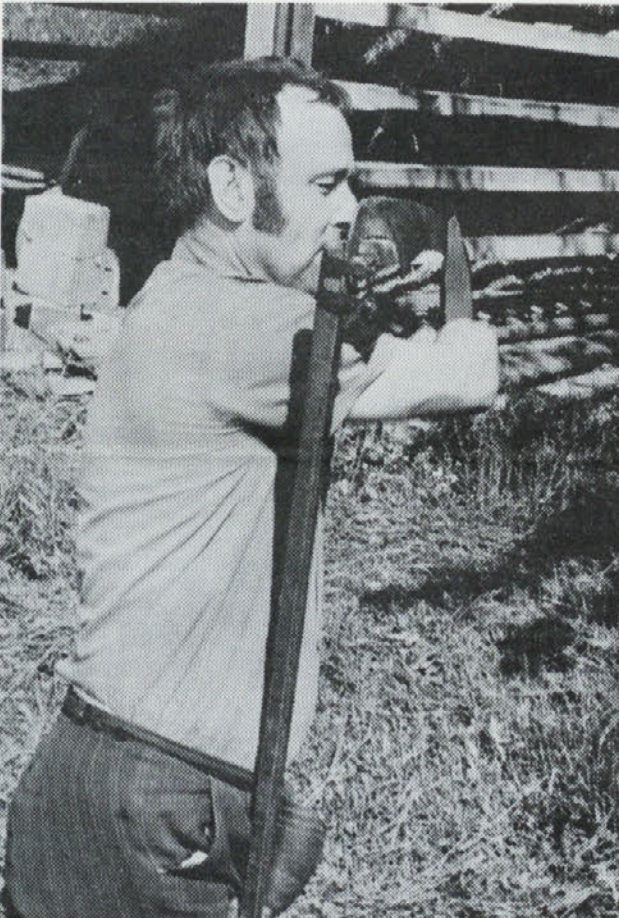
Hiša je na pogled podobna drugim, sosednjim. Zgrajena je iz opeke in drugega običajnega gradbenega materiala. Vendar to, kako je zrasla, pa ni vsakdanje. V njej prebiva naš delavec Vinko Delopst. O svojem domu s ponosom pove: "Res sem ga zgradil več ali manj sam. Nekaj so mi pomagali le dobri sodelavci pa sosedje. In zrasla je, ta hiša. Lepa je!"

Prvič se nisva srečala pri njej. Z Vinkom sva se pogovarjala že ob letošnjih volitvah v termoelektrarni Šoštanj, kjer dela že devetnajsto leto. Sprva je bil vratar, potem je postal kurir. To delo opravlja še danes; vestno, natančno in prizadevno. Zaposleni v tej naši temeljni organizaciji ga poznajo kot uspešnega delavca, dasi prav izpolnjevanje vseh nalog zanj ni vedno enostavno.

Vinko Delopst je invalid; njegovi roki imata le nadlahti. Ko je bil pred invalidsko komisijo v Ljubljani, ga je hotela oceniti za "150-odstotnega invalida", a jo je uspel prepričati, da mu je zapisala 99-odstotno invalidnost.

Kljub temu je Vinko kos skoraj vsakemu delu. Zagotovo zato, ker ga vodi trdna volja. O tem pravi: "Danes ljudje prevelikokrat klonejo pred težavami, ki jih doletijo. Še mladi in zdravi, ki so polni energije, zgubljajo voljo. Človek ne sme nikoli obupati ali čakati, da bi se ga kdo usmili. Treba je vztrajati! Tudi meni je le na ta način uspelo, da sem si v teh letih nabral toliko delovnih izkušenj, da se danes ne ustrašim nobenega dela."

Prav zato sodelavci cenijo in občudujejo Vinka. Tudi drugim je lahko za zgled, kako se je treba v življenju boriti. Marsikoga lahko nauči, kako je treba delati, da bi se preživel. Vinko je trdno prepričan, da lahko pri nas vsakdo dela,

"In že je naš Vinko potegnil brusilni kamen iz oselnika in začel tako spretno ostriti ..."

in zategadelj, je dejal, ga zelo prizadene, kadar ga v Šoštanju ali kje drugje kdo ustavi in prosi za miloščino, češ da ne more delati, ker mu manjka kak prst ali kaj drugega.

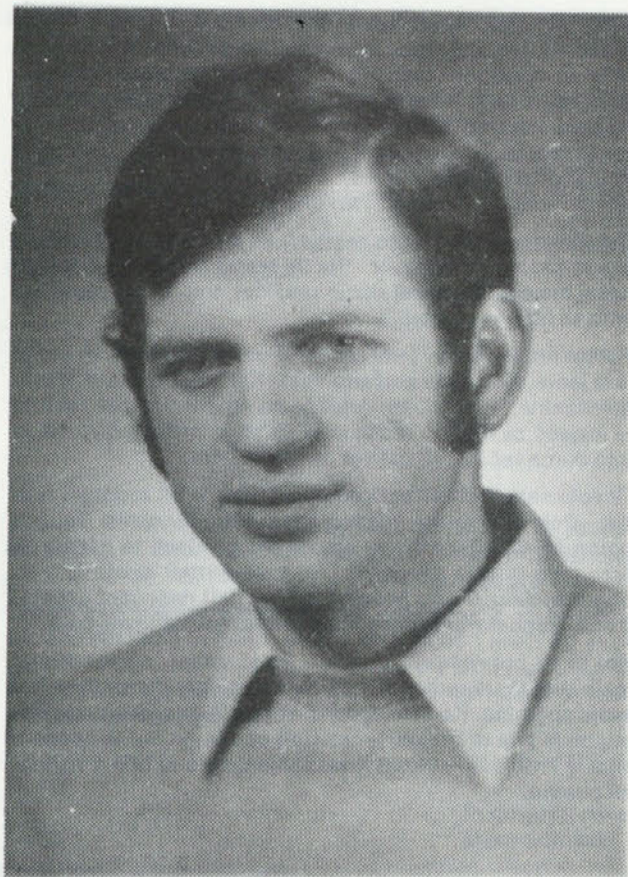
Tisto soboto, ko sva bila z Vinkom zmenjena za drugi pogovor, za pogovor na njegovem domu, sem ga našel na travniku pod hišo. Kosil je travo — pa ne z motorno kosilnico, ampak s koso!

"Naj jo jaz nabrusim?" sem se mu ponudil, ko je kosa začela slabše rezati. Vendar še preden sem izrekel vprašanje, je Vinko že potegnil brusilni kamen iz oselnika in začel tako spretno ostriti, da mi ni preostalo nič drugega, kot vzeti v roke fotografski aparat ter dejanje ovekovečiti z nekaj posnetki.

Tudi drugače Vinko doma vse postori. Zaupal pa mi je, da mu le klepanje kose dela še nekaj težav. Sicer pa zna prijeti za lopato in mešati beton, nalagati seno z vilami, kopati zemljo z motiko, odstraniti skalo, ki je napoti ... Prav tako nima težav z britjem in drugimi drobnimi opravili. Če ga obiščete, vas zelo gostoljubno sprejme in prav spretno postreže. O tem sem se prepričal, ko je končal s košnjo in me povabil v hišo.

Vinko je po naravi zgovoren možak, a med delom se ne da dosti motiti. Ko ima čas, pa se rad zaplete v pogovor. In tako kot je okreten pri delu, mu gladko teče tudi beseda. Pogovarjala sva se tudi o njegovi preteklosti. Povedal je.

"Rodil sem se v delavski družini, ki je bila bolj revna kot ne. Pri hiši smo bili trije otroci; dva brata in sestra. Imel sem deset let, ko sem nekega dne v maju 1945 našel

Franc Zaleznik — "Naša TOZD mi je šla med obiskovanjem obeh tečajev na roko ..."

protiavionsko mino. Otroci smo se igrali z njo. Zaradi otroške radovednosti, kaj se skriva pod železno lupino, je mina eksplodirala. Takrat mi je odtrgalo obe roki do nadlahta. Postal sem invalid."

Ob tem je Vinko dodal, da so bile takšne nesreče tisti čas zelo pogoste. Sovražnik je ob umiku puščal za sabo municijo in orožje, in že majhna neprevidnost ali radovednost je mnogokrat botrovala mnogim tragedijam. Toda zanj je življenje teklo dalje.

"Po končanem zdravljenju," se je spominjal, "sem nadaljeval šolanje v Zavodnjah. Potem sem začel služiti pri kmetu Šmonu v Zarazborju. Sprva sem pasel živino, zatem pa sem opravljal že tudi druga kmečka dela. Tako sem se preživil."

Kasneje mi je uspelo priti v šolo za invalidno mladino v Kamniku. Tam sem leta 1952 šolanje tudi uspešno končal, a z zaposlitvijo sem imel težave."

Vinko ne bo nikoli pozabil tistih dolgih let, ko po končanem šolanju ni nikjer dobil primerne dela. Da bi zaslužil kak dinar, je vozil mleko v Šoštanj, doma pa se je vztrajno učil različnih delovnih opravil in uril svoje spretnosti. Potem je prišlo leto 1957, ko je končno le dobil zaposlitev. O tem je povedal.

Mirko Kopitar pred svojo domačijo v Ložnici

"Zame se je pričelo popolnoma novo življenje, ko sem dobil delo v termoelektrarni Šoštanj. Začel sem kot vratar. Nepopisno srečen sem bil, ko sem prejel prvo mesečno plačo. Uresničila se mi je želja, da bi delal kljub težki invalidnosti, ki me je doletela že v otroških letih, in močna volja, da bi se sam preživil, je zmagala.

Zdaj sem v elektrarni že dolgo kurir. Zadovoljen sem s svojim delom."

Vinko pa ni zadovoljen samo s svojim delom v elektrarni, ampak z življenjem nasploh. Rad gre tudi v družbo — najraje na kakšen izlet, kjer je, kot pravi, bolj zabavno kot doma. Pogovor in humor sta mu še posebno pri srcu. Veseli pa ga še marsikaj drugega. Tako se je, na primer, naučil voziti kolo, potem pa še moped.

Sedaj je njegova največja želja, da bi smel voziti tudi avto, saj pravi, da bi bila zanj taka vožnja veliko varnejša kot pa z mopedom. Seveda pa se bo za to morala odločiti še izpitna komisija. Kakor koli že: Vinko je prepričan, da bo uspel tudi pri tem ...

Če boste kdaj hodili mimo domačije Vinka Delopsta, le stojte za hip! Zamislili se boste, kaj lahko človek doseže z neomajno voljo in trdim delom. Brez dvoma boste v sebi začutili tudi ponos, da med nami živi ta izjemni delavec. In nemara vas bo obšla še misel, da je ozadje stvaritve pred vami tudi zgled za človekov ponos.

Besedilo in slike
Lojze Ojsteršek

... In otrok se moti malokdaj ...

Mirko Kopitar in Franc Zaleznik

Z izpiti v maju in juniju so se končali tečaji v izobraževalni sezoni 1975/76 za pridobitev statusa PK in KV delavca v REK Velenje. Te tečaje kakor tudi druge oblike izobraževanja naših delavcev ob delu sta tako kot v prejšnjih izobraževalnih sezonah tudi v sezoni 1975/76 organizirali služba za izobraževanje REK Velenje in DU Velenje.

Predstavljamo vam dva udeležence teh tečajev.

Mirko Kopitar se je rodil oktobra 1952 v Slovenjem Gradcu. Otroštvo je preživel v Ložnici pri Velenju. Njegov oče je bil poštar, upokojen je že tri leta, mati pa je gospodinja. Med tremi otroci je Mirko najstarejši.

V osnovno šolo je najprej hodil v Šentilju pri Velenju, končal pa jo je v Velenju. Odločil se je, da bo mizar. Poklicno šolo lesne stroke je obiskoval in končal v Sevnici. Potem se je zaposlil v naši TOZD ZO, kjer je sprva mizaril večidel na terenu — montiral je okna, vrata in drugo stavbno pohištvo — po vrnitvi od vojakov pa je prišel v mizarstvo delavnico, kjer dela še danes. Če bo še naprej samo mizaril, pa je vprašanje; obiskoval in končal je tečaj za PK kovinarje. Zakaj se je zanj odločil in o delu, pri katerem je sedaj, pa še o čem, je tekla beseda v temle pomenku, ki smo ga imeli z njim.

"Kakšno je tvoje delo v mizarški delavnici in kako si z njim zadovoljen?"

"Največ delam z rezkalnimi in drugimi obdelovalnimi stroji za les. Delo terja natančnost in odgovornost oziroma veliko zbranosti in previdnosti, saj bi sicer stroji lahko hitro postali človeku zelo nevarni, vendar se mi zdi izredno zanimivo. Lahko rečem, da sem z delom, ki ga opravljam, na splošno zadovoljen."

"Izučil si se za mizarja in od tega poklica tudi živiš. Kako to, da si si izbral pri dopolnilnem šolanju drugo, kovinsko stroko?"

"Povedal sem že, da imam največ opravka z mizarškimi stroji in da me ti zelo privlači. Zato se mi zdi razumljivo, da so me pritegnili še drugi stroji in naprave; da sem se odločil za kovinsko stroko. Od leta 1970 dalje, ko sem začel delati pri rudniku, sem imel večkrat priložnost, da sem si mimogrede ogledoval druge stroje in delo z njimi. Spoznal sem, da je človeku potrebno tudi znanje, ki presega meje njegovega poklica. Zavedel sem se, da bi ne napredoval, če bi vedno bil le pri enem delu. In tako sem začel razmišljati o izobraževanju v stroki, ki se s tem ukvarja."

"Izpit ob koncu tečaja si opravil z odličnim uspehom. Se je bilo treba veliko učiti, da si to dosegeš, in kako je na tvoj običajni 'dnevni red' na splošno vplival tečaj, saj je kot vsi drugi, ki smo jih pri nas organizirali, potekal v popoldnevih, po rednem delu?"

"Ni bilo prenaporno. Težav nisem imel, ker sem sproti sledil predavanjem. Ko sem prišel iz šole, sem novo snov

"Kaj bi rekel; to, da smo si tečajniki, delavci iz različnih temeljnih organizacij REK Velenje, postali dobri tovariši. Srečali smo se mlajši in starejši; spoznali smo se med seboj, si izmenjali mnenja in izkušnje ... To je morda prav toliko vredno kot znanje, ki smo si ga pridobili!"

S. SAJE

Franc Zaleznik se je rodil 16. 8. 1949 v Črni na Koroškem. Zgodnja otroška leta je preživel pri ostarelem materinem očetu v Tolstem vrhu nad Mislinjem, v revščini, zato ga je, starega 4 leta, vzel k sebi oče, ki je živel v Šoštanju. Tudi je obiskoval osnovno šolo in šel po njej v uk za kleparja h Kleparstvu-vodovod Šoštanj. Učil se je nekaj več kot leto dni, ko je spoznal, da pri tem poklicu ne bo zadovoljen. Zato je nadaljnji uk opustil in se zaposlil kot nekvalificiran delavec v elektrarni Šoštanj. Nekaj časa je opravljal različna dela, z dograditvijo elektrarne pa se je tudi zanj odprla pot do boljšega in stalnejšega delovnega mesta kakor tudi zaslužka. Priučil se je za pomočnika strojnika kotlov in v začetku delal v moštvu pete izmene, v skupini za obnovo mlinov. Med delom ga je začel vedno bolj privlačevati poklic ključavničarja, in nazadnje se je za ta poklic tudi odločil. Pri REK Velenje je najprej končal 6-mesečni tečaj za PK delavce ključavničarske stroke, v minuli izobraževalni sezoni pa še nadaljnji tečaj v tej stroki. Obkrož se je izkazal — izpit za PK ključavničarja je položil z odličnim, za KV ključavničarja pa s prav dobrim uspehom. Prišel je do spoznanja: v življenju zanesljivo napreduješ samo z znanjem, in njegova temeljna organizacija mu je zagotovila pogoje, da je to resnico lahko uresničil.

Franc pravi: "Naša TOZD mi je šla med obiskovanjem obeh tečajev na roko. Kljub temu, da je v elektrarni treba delati v več izmenah, sem v popoldnevih, ko so bila predavanja, bil prost. Zelo uvidevni do mojega šolanja so bili tudi sodelavci, na delovnem mestu in v skupini, kjer delam. Še celo v času letnih remontov, ko so v elektrarni po cele dneve vsi na nogah, so gledali name. TOZD mi je plačala tudi vse stroške tečajev.

Želim, da bi vsi delavci, ki še nimajo poklica, imeli možnost, da si ga pridobijo na tak način, kot sem si ga lahko jaz. Želim, da bi zanje organizirali še več podobnih tečajev.

Mislím, da je taka pot do kvalifikacije pravilna vsaj za tiste, ki so brez teoretičnih znanj in delajo v organizacijah združenega dela, kjer si praktična znanja lahko pridobiš pri delu. Za take delavce je tak način strokovnega usposabljanja prav gotovo najboljši. Tudi zato, ker so predavanja, kot jih organiziramo v REK Velenje, dobro pripravljena, predmetniki in učni načrti po obsegu in vsebini blizu ravni učne snovi obrtnih šol, načini in odnosi pri preverjanju in ocenjevanju znanja pa dovolj zahtevni in življenjski."

Maks Lomšek

... In otrok se moti malokdaj, večkrat se motiš ti, "starec", ki si že pohujšan in nagnit ...

Ivan Cankar, Moje življenje

Velenjski rudarji nekoč

Včasih so rudarji bolj trpeli kot danes. Pri rudniku niso imeli malice. Pa tudi kopalnic niso imeli. Takšni, kakršni so prišli v rudnik, takšni so odšli iz njega. Dobivali so tudi slabe plače. Povrh tega pa so morali delati dvanajst ur. Rudarjem je to začelo presedati, zato so stavkali. Stavkali so tako, da so šli v rudnik in prenehali z delom. Leta 1909 so rudarji stavkali tri dni, a niso nič dosegli. Voditelji stavke so bili celo ob službo. Tudi take mehanizacije, kot jo imajo danes, včasih še niso imeli. Vse so morali delati z rokami. Pred sto leti je bil lastnik rudnika Daniel Lapp. Imel je veliko volov. Z njimi je premikal naložene vagoni.

V primerjavi s prejšnjimi časi se je položaj v rudniku veliko izboljšal.

Po pripovedovanju starega očeta
Branko BIZJAK, Posebna osnov. šola

Delo rudarjev je naporno in zdravju škodljivo

Ljudje so že pred mnogo leti izkoriščali bogastva narave. V Velenju so odkrili črno zlato že pred več sto leti. Veliko rudarjev je odšlo za boljšim zaslužkom v Ameriko. Mnogo se jih je tam smrtno ponesrečilo. Nekatere so po poti, ko so se vračali, oropali njihovih krvavo prisluženih prihrankov. V rudniku je bilo delo nekoč zelo nevarno. Kapitalisti so rudarje izkoriščali, za varnost v jami pa ni bilo poskrbljeno. Tudi zaslužek rudarjev je bil majhen. Velikokrat je rudarje zasulo ali drugače poškodovalo. Rudarji so zato večkrat stavkali.

Danes so rudniki last vseh nas. Za varnost rudarjev je poskrbljeno, pa še vedno je veliko nesreč.

Delo rudarjev je zelo naporno in zdravju škodljivo. Zato so rudarji resnično naši heroji, naši junaki.

Bernard KOŽELJNIK,
Posebna osnovna šola

Srečno, rudarji!

Ura je odbila šest. Z dvigalom se pripeljejo umazani rudarji. Njihovim oblekam se pozna trdo delo v jami. Na obrazih vidiš nasmeh, prisrčen, vesel nasmeh, pa čeprav iz vsakega njihovega diha in giba kar žari utrujenost. Nasproti jim prihajajo prav tako nasmejani sodelavci, a ti so spočiti, naspani. Ko se srečajo, jim z obrazov veje veselje in obenem skrb za sotovariše, ki odhajajo dvesto štirideset metrov in še dlje pod zemljo. Zaželi so si "SREČNO", izmenjajo tople poglede in že se spočiti tovariši odpeljejo v temo.

Rudarji, ki so za ta dan končali svoje delo, se preoblačijo, umivajo, vmes pa veselo zbijajo šale in se smejejo. Svoje utrujenosti ne pokažejo, zdržijo.

A kaj delajo njihovi tovariši pod zemljo? Ti se ne smejejo, ne zbijajo šal, tod vlada red in disciplina. Besede so redke, sliši se le tiho brnenje tekočega traku, vrtanje svodrov, tu in tam se vsuje lignit in s truščem zgrmi po tleh. Sicer pa tu ni pravih tal - povsod je premog, premog. Po temi, ki jo deloma razblinjajo svetilke rudarjev, se širi neki čuden vonj, ki draži nosnice in napravi na človeka od zunaj neprijeten vtis. Rudarji tega vonja skoraj ne zaznavajo, njim je prijeten, ker so v njem vsak dan.

Nekega dne, ko so rudarji opravljali svoje delo vestno in s preračunljivo natančnostjo, je po rovih zadonela sirena. Nesreča! Sirena se je s svojim grozljivim, predirljivim glasom zažirala v kosti rudarjev, ki so imeli v mislih le eno: "Kaj se je zgodilo? Kje? Je koga do kraja?" Vsak je bil v mislih pri svojem sotovarišu, ki je kopal premog v sosednjem rovu ali malo globlje, in se vpraševal, če je z njim vse v redu. Na srečo se je vse končalo brez večjih posledic. A kaj bi bilo, če bi se zgodilo kaj hujšega? Rudarji bi takoj nesebično priskočili na pomoč, kajti jutri se to lahko zgodi že drugemu.

Danes je delo v rovih mnogo lažje kot pred desetletji, a ne smemo reči, da je lahko. Od rudarjev zahteva vso zbranost, vestnost, discipliniranost in natančnost. Danes imajo rudarji v rovih tekoče trakove za olajšanje dela, zavarovani so pred udarci in pritiskom, nesreč je manj in tudi lažje je rešiti poškodovane rudarje.

In ko pridejo ti črni možje iz jame, jih pričaka lepo, sveže mesto, lepa, sodobna stanovanja, ki so namenjena prav njim, ki s svojim delom dajejo toploto mnogim domovom in razsvetljujejo mračne sobe.

Ura je odbila dve popoldne. Z dvigalom se pripeljejo rudarji, ki jih imamo radi, ker s svojim delom gradijo lepšo bodočnost nas vseh.

Diana KUJAN,
OŠ Gustav Šilih

V Velenju je naš največji rudnik lignita

V Velenju je naš največji rudnik lignita. V njem dela veliko rudarjev.

Dolgo so rudnik vodili tuji. Tuji lastniki za rudarje niso skrbeli, niti za varnost v rudniku. Dobivali pa so denarce za nakopano bogastvo. Po osvoboditvi so rudnik prevzeli domači delavci. Razmere so se spremenile: rudnik so znotraj uredili, postavili so močnejše podpornike, delavci imajo stroje, ki jim nadomeščajo delo rok.

Rudarji skrbijo za rudnik, za svojo varnost in varnost sodelavca, za čim večji izkop in boljše delo.

Marjana POTOČNIK,
Posebna osnovna šola

Tudi moj oče je bil rudar

V Velenju je naš največji rudnik lignita. V njem dela veliko rudarjev, delo pa je težko in naporno. Rudarji morajo biti zelo previdni, da ne pride do poškodb ali hujše nesreče.

Tudi moj oče je bil rudar. V rudniku je delal sedemnajst let. Ko je oče še kopal premog, podporniki niso bili železni, ampak leseni. In nekoč se je nekaj lesenih stebrov zlomilo in rudarje zasulo. Očetu je na hrbet padla velika gruda premoga. Od takrat je invalid. Kot invalid svojega dela ni mogel več opravljati, zato je menjal delovno mesto.

Še danes pa je ponosen, da je bil rudar — še danes, čeprav ne dela več v rudniku.

Edvard ROZMAN,
Posebna osnovna šola

Srečno — srečno, rudarji!

Živim v rudarskem mestu Velenju. To mesto mi pomeni lepoto, ponos, a hkrati se zavedam, da je bilo prelitega mnogo mnogo znoja, ko je rastle ta čudovita podoba mladega mesta.

Stanujem v lepem, sončnem stanovanju, od koder velikokrat opazujem rudarski avtobus, ki se ustavlja pred našo stolpnico. Vanj vstopajo rudarji, ki odhajajo na delo. Njih obrazi so vedri in čili. Zdi se mi, da se vesele svojega dela, čeprav je zelo naporno. Izstopajo pa rudarji, ki so že opravili svoje delo in se utrujeni vračajo domov k svojim družinam. Vendar so kljub utrujenosti zadovoljni, ker se zavedajo, da s svojim delom pomagajo naši družbeni skupnosti. Moje misli potujejo z rudarji v rudnik, kjer kopljejo črno zlato. Da, naporno je delo rudarjev, a njihove žuljave roke premagujejo napor dan za dnem!

Večkrat prisluhnem pomenku starejših ljudi, ki povedo veliko o razvoju našega rudnika in mesta po NOV. Takrat naše Velenje ni bilo tako veliko in urejeno, kakor je danes. Imeli smo le Staro Velenje, Staro vas in druge vasi ter zaselke na obronkih hribov, ki obdajajo mestno kotlino. Kjer je danes center, je tekla reka Paka, ki je mnogokrat poplavlila rodovitna polja. Potem pa je v rudniku začelo primanjkovati delavcev, in rudarji so skupaj z drugimi delavci in občani sklenili, da bodo razširili staro mesto z izgradnjo novih stanovanj za delavce, ki so jih potrebovali. Obenem je zraslo tudi veliko industrijskih objektov, trgovin, cest in drugih zgradb, ki so bile nujne, da bi mesto lahko zaživel v polnem ritmu.

Rudniška mehanizacija je bila takrat še zelo redka in le malo je bilo avtomatizirane. Rudarji so kopali premog večinoma ročno. Tudi jamske zračilne in transportne naprave so bile zastarele in pomanjkljive. In vse to je ob izgradnji temeljev mesta postavljalo naše rudarje in druge občane pred težko nalogo. Vendar niso odnehali. Ker je denarja primanjkovalo, so rudarji sklenili: "Delali bomo udarniško!" In delali so. Nekateri so postali tudi večkratni udarniki — ti so s svojimi žuljavimi rokami največ pripomogli tako k rasti rudnika kakor tudi k izgraditvi našega mladega mesta.

Z udarniškim delom so regulirali Pako in uredili parke, otroško igrišče, komunalni vodovod, okolice stanovanjskih hiš, ceste, planinski dom na Paškem Kozjaku in še več drugih stvari. Ob večerih po trdem delu se je običajno razlegla pesem. Vse je spremljala zavest, da so ena sama velika družina, ki premaguje napore za lepši jutrišnji dan.

Pobudniki in organizatorji tega velikega dela so bili rudarji, zato zaslužijo, da jih spoštujemo kot pionirje naše današnje stvarnosti.

Bliža se 3. julij, dan, ko naši rudarji praznujejo svoj praznik. Tudi mi, pionirji, jim skušajmo ta dan olepšati s pozornostjo do njih. Brez njih in njihovih žuljev ne bi bilo vsega tega, na kar smo ponosni.

"Srečno — srečno, rudarji! In hvala vam za vse, kar ste storili za naš današnji in jutrišnji dan!"

Alenka SKAZA,
OŠ Gustav Šilih

Rudnik so vse do osvoboditve vodili oblastniki

Velenjski rudnik je bil ustanovljen pred 100 leti. Pred prvo svetovno vojno je bil lastnik rudnika Daniel Lapp. Pod njegovim vodstvom se je začel rudnik razvijati. Lapp je bil lastnik rudnika vse do svoje smrti 1910. leta, potem pa je njegova žena rudnik prodala avstrijski državi.

Rudnik so vse do osvoboditve vodili tuji in domači oblastniki. Po osvoboditvi pa so ga dobili v roke domači delavci. Rudnik je bil zapuščen. Takoj so ga začeli urejati in usposabljaliti za čim večjo proizvodnjo. Že leta 1946 so nakopali 321 790 ton lignita, leta 1975 pa že kar čez štiri milijone ton.

Gvido ŠKORJANC,
Posebna osnovna šola

(Op. ur. — Gvido je pripisal še: "Snov sem dobil iz knjige '100-letnica rudnika lignita Velenje' in iz pripovedi mojega očeta.")

Med preteklostjo in sedanostjo

Svileno tihi jok se je z boleznimi, skoro nemim očitkom slepo zajedel v zgarano srce, ki je drhtelo kakor ožarjena kepa bridkosti, kakor neznani oči tek tihega ponižanja, ki si je trudoma, vendar z vztrajnim hotenjem utiralo pot med vrstami njih, ki niso poznali božajoče miline, s katero so bili nekateri izbranci obdarovani v vsej njeni polnosti in bogastvu. Sreča je bila pojem trpek, nedosegljiva.

Ta jok, ki se je kakor opominjajoča zarja lakote odbijal od hladnih sten mračnega, neutolažljivega doma, je zabrenkal prav na tisto najnežnejšo, najobčutljivejšo struno bolečine, ki mu je povzročala toliko gorja, se naslajala nad njim v budnih nočeh, katerim je sledil en sam zastrašujoč cilj: jama-hladna in zahrbtna kakor temna slutnja trpečega sveta v že tako mračnih dneh.

Še pred leti ...

Pred sabo je videl sliko otroka, ki se je sam s svojo lakoto, podhranjenostjo boril zoper moč usode tam nekje v oddaljeni, njegovi, a tako tuji izbi, ki je s svojo mračnostjo odbijala že radoveden pogled, kaj šele, da bi gostoljubno sprejela sanjavo dušo ter ji nudila tolažujočo bližino.

Nežen glasek, poln skritega hrepenenja po materi, njenem nežnem zavetju, njenih zgaranih rokah — iz katerih je v hitrih curkih privrela na dan moč in zavest, da nisi sam, da ti nekdo pomaga, te ima rad — se je zopet odbil od praznih sten ter mu povzročil stekleno bolečino v srcu.

Nič več vzdržal: ves prepoten je z urnimi koraki, hotenjem, da zbeži iz tega morečega trenutka, odvihral stran; kamorkoli, samo da pozabi na dom, na štiri lesene stene, za katerimi sta se skrivala — hlač in trpljenje.

Utrujene noge so se same odbijale od blatnih tal in se v podzavesti, v pospešenem tempu približevale zakotni krčmi pod porastlim gričem. Dva slabotna, utripajoča odseva luči sta se komaj utegnili preriti skozi zakajeni zid sopare, ki je postave v notranjosti obdajala z mrzlo lepoto ter jih spodbudno ogrevala na trpki življenjski poti.

Stopil je skozi cvileča vrata in šum razočaranih glasov, ki ga je obdal z nepremagljivim obročem, kateremu ni videl konca; še bežna slutnja mu v vsej svoji moči ni pokazala niti trenutnega izhoda.

Še preden je sploh lahko odgovoril vsem kimajočim obrazom, odobravajočim stiskom trdih, žuljavih rok, se spretno izognil nastalemu prepiru v temačnem kotu, ga je iz trenutka pozabe prebudil pijani Frančkov glas.

"Zdravo, Tone, prišel si, ha-ha!" ga je ogovarjal, ko se je opotekel k točilni mizi in se z vso muko zavlekel na stol ob

njej. "Da, dolgo te ni bilo, presneto dolgo. Misli sem že, da so te vpregli za pestunjo pri hiši, kaj? Sploh pa, da nimaš spet kakih naprednih idej? Molčiš? Dobro. Povem ti — in dobro poslušaj prijateljev nasvet! Ta gosposka, vsi ti ničvredneži ..."

Tone je zaspano gledal njegov razorani obraz, katerega vsaka guba je pričevala o eni od naštetih žalostnih zgodb, ki so se končno zlele v en sam mogočen stok strastnega sovraštva nad zavrženim, praznim življenjem in do njih, ki so bili krivci te bede; ki so jo ustvarili in pospeševali. Ni poslušal besed, iz katerih so vrele sovražne psovke; z zanimanjem je začel opazovati samo s tresočo naglico premikajoča se usta, ki pa so izgovarjala zgolj tope ideje, ideje brez temeljev, brez oprijemljivih dokazov.

"Stoj, Tone!" mu je prišepnil notranji glas, "ti si moč, ti si ponos, in zakaj ne bi ravno na tebi sloneli temelji, na katerih bo pozneje zgrajen tisti lep, neresnični svet, tisti svet ..."

"Tone, me slišiš?" se je neusmiljeno vmešaval še drugi glas. "Jutri boš prišel neprespan v tisti brlog, ki ni niti za živali, kaj šele za nas, ki hrepenimo po negi in udobnosti. Od sten curi voda, kaplja za kapljico — človek bi znorel — in niti za minuto te ne zapusti blazna misel, pod katerim odkopom boš živ zazidan, katera nepremagljiva stena te bo ločila od doma, od svojcev ..."

In danes, po toliko toliko letih — danes ko so se uresničile zamisli, ki so združevale ljudi v skupni boj, boj za svobodo, enakopravnost, za lepše življenje; ko so se izpolnile ideje, o katerih si rudarji še mislili niso upali — novi Tone gleda na svet. Toda ta pogled je vse drugačen od tistega pred davnimi leti. To je pogled zmagovalca na zdrave, srečne in užitek polne obraze rudarjev, ki si z veseljem nasmehom voščijo v pozdrav "Srečno!".

Pa zakaj tudi ne bi bili srečni — delo v tako moderno opremljenem, tako organiziranem rudniku ne da samo dohodka, ampak tudi osebno zadovoljstvo ob uspehih, ko z lastnimi rokami gradijo svoje gospodarstvo, svojo, svobodno državo. Doma jih pa željno pričakujejo stolpnice, stolpiči, bloki, hišice — zgradbe in stanovanja, da se vzradosti oko in srce. In to tam, kjer so se včasih tiščale k tlom nizke barike in sramotile zemljo, ki jim ni dajala zavetja.

Krik ga je spomnil nekdanih dni, a to ni bil jok: bil je radostni vrisk veselega otroka.

Nikjer ni več tistega presunljivega ihtenja njegovega lastnega malčka, ki se sedaj greje v varnem zavetju matere zemlje, ob upanju, da ne bo nikoli več suhih ust, ki bi se premikala v hrepeneči želji po koščku kruha; da ne bo nikoli več nobenega otročka tresel mraz v mračnem domu ...

Metoda VIDMAR,
OŠ Gustav Šilih

Odšli v pokoj v prvi polovici letošnjega leta

Rupert TAŠLER, upokojen 31. decembra 1975

Rojen 3. julija 1920 v Škalah pri Velenju. Poročen z Barbaro, rojeno Plazl.

Pri termoelektrarni Šoštanj neprekinjeno od 2. marca 1954. Zaposli se kot visoko kvalificiran električar in dela najprej kot skupinovodja električarjev, nato pa kot obratni električar za visokonapetostne naprave.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Ferdo SILOVŠEK, upokojen 3. februarja

Rojen 8. julija 1908 v Škalah pri Velenju. Poročen z Erno, rojeno Haco.

Pri rudniku neprekinjeno od 3. februarja 1948. Zaposli se kot nekvalificiran delavec v tedanjem zunanjem obratu rudnika, kjer dela vse do upokojitve — kot delavec v kamnolomu, v lesnem skladišču, kot čuvaj in kot kopalničar.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Ivan MRAVLJAK, upokojen 25. februarja

Rojen 13. decembra 1923 v Škalah pri Velenju.

Pri rudniku neprekinjeno od 13. oktobra 1947. Zaposli se kot vozač v Jami vzhod. V letu 1961 je za pol meseca premeščen v Rudarski šolski center, nato pa ponovno v Jamo vzhod, kjer dela do leta 1975, ko je premeščen v Jamo Škale, v kateri dela vse do upokojitve. Leta 1954 opravi izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1956 za kvalificiranega kopača, leta 1963 pa še izpit za strelca.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Mihael NEMIVŠEK, upokojen 15. aprila

Rojen 12. avgusta 1923 v Mariji reki. Poročen z Marijo, rojeno Bazant.

Pri rudniku neprekinjeno od 1. avgusta 1966. Zaposli se kot polkvalificiran kopač v Jami vzhod, kjer dela vse do upokojitve.

Leta 1971 opravi izpit za kvalificiranega kopača.

Mihael LESJAK, upokojen 7. maja
Rojen 1. avgusta 1935 v Trbovljah.

Pri rudniku neprekinjeno od 7. maja 1960. Zaposli se kot nekvalificiran kopač v Jami vzhod. Leta 1967 je za en mesec premeščen v Klasirnico, nato dela ponovno v Jami vzhod, leta 1971 pa je premeščen v Jamo zahod, kjer dela kot stikalničar vse do upokojitve.

Leta 1961 opravi izpit za polkvalificiranega in leta 1963 za kvalificiranega kopača.

Viljem ROZMAN, upokojen 13. maja

Rojen 24. maja 1910 v Kamniku. Poročen.

Pri termoelektrarni Šoštanj neprekinjeno od 1. marca 1966. Zaposli se kot geodet in to delo opravlja vse do upokojitve.

Franč GOLI, upokojen 28. maja

Rojen 11. septembra 1926 v Druščah pri Krškem. Poročen s Kristo, rojeno Keše.

Pri RLV neprekinjeno od 1. septembra 1974, pred tem pa pri Rudarskem šolskem centru Velenje. Zaposli se kot kvalificiran kopač v Jami Škale, kjer dela vse do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Alojz HLIŠ, upokojen 20. maja

Rojen 30. aprila 1928 v Družmirju pri Velenju. Poročen z Jožico, rojeno Slemenik.

Pri rudniku neprekinjeno od 2. maja 1947. Zaposli se kot kvalificiran kopač v Jami vzhod. Leta 1968 je premeščen v Jamo zahod, leta 1970 ponovno v Jamo vzhod, nato leta 1974 za nekaj mesecev v Jamo Škale in konec leta 1974 zopet v Jamo vzhod, kjer dela vse do upokojitve. Leta 1959 opravi izpit za strelca.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Aktivni udeleženec NOV od 8. oktobra 1944 pa vse do konca vojne.

Anton KOPRIVC, upokojen 24. maja

Rojen 16. decembra 1928 v Reštanju pri Novem mestu. Poročen s Faniko, rojeno Krevl.

Pri rudniku neprekinjeno od 30. septembra 1959. Zaposli se kot kvalificiran kopač v Jami zahod. Leta 1968 je premeščen v Jamo vzhod, leta 1970 ponovno v Jamo zahod in leta 1974 v Steber 8, kjer dela vse do upokojitve.

Aktivni udeleženec NOV od 17. septembra 1944 pa vse do konca vojne.

Franč SKORNŠEK, upokojen 27. maja

Rojen 2. oktobra 1926 v Kavčah pri Velenju. Poročen s Pavlo, rojeno Viher.

Pri rudniku neprekinjeno od 15. maja 1951. Zaposli se kot kvalificiran kopač v Jami vzhod. Leta 1973 je premeščen v Steber 8, kjer dela vse do upokojitve. Leta 1959 opravi izpit za strelca.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Jože GRABNER, upokojen 29. maja

Rojen 18. februarja 1919 v Ložnici pri Velenju. Poročen z Anico, rojeno Pražnikar.

Pri rudniku neprekinjeno od 16. marca 1960. Zaposli se kot kvalificiran kopač na odkopih v Jami vzhod, nato pa od leta 1962 pa vse do upokojitve dela pri pripravah v Jami vzhod.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji ter leta 1975 odlikovan z redom dela s srebrnim vencem.

RoM

Jože JERIČ, upokojen 30. junija

Rojen 2. septembra 1926 v bližnjem Podgorju. Poročen z Marijo, rojeno Ževart.

Pri našem rudniku je začel delati že septembra 1942, pri izvozu premoga v stari jami, današnji Jami vzhod. Delal je do odhoda v partizane 24. avgusta 1944. Najprej se je boril v Tomšičevi brigadi, potem pa do osvoboditve v 7. korpusu. Kmalu po osvoboditvi se je zopet vrnil k jamskemu delu v našem rudniku, kjer je poklicno strmo napredoval. V letu 1946 je položil izpit za polkvalificiranega, v letu 1947 za kvalificiranega in v letu 1957 za visoko kvalificiranega jamskega električarja, v letu 1967 pa še strokovni izpit za nadzor S-elektro naprav v jami. Po letu 1962 je bil nadzornik elektro stroke in vodja elektro delavnice v jami.

Večkrat je bil deležen priznanj in odlikovanj. Dobil je medaljo za hrabrost v NOB, medaljo zaslug za narod, priznanje in nagrado za 20 let dela v delovni organizaciji, priznanje za 11-krat darovano kri in lansko leto priznanje OF občine Velenje.

Njegovo vsestranost in delavnost potrjujejo še članstvo in številne funkcije v občinskih organih ZK, ZB, SZDL in RK, delo v organih krajevnih skupnosti in funkcija porotnika pri občinskem sodišču.

Dvakrat je bil tudi član delavskega sveta organizacije združenega dela, ki ji je pripadal.

Z. T.

Nekaj z brado, nekaj brez ...

Najvišji balkon

"Še en liter gor!" je zaklical Nace, ki je že precej dolgo popival v družbi Rudija in Gašperja. Prav gotovo že niso več vedeli, koliko litrov ga jim je že steklo po grlih.

Ravnokar so govorili o ženskah. Nace se je priduševal, da bi zagnal vraga in pol, če bi k njegovi "sami" hodil kdo drug, prijatelj Rudi pa ga je dražil: "Zakaj le? Meni se zdi, da taka "motorna", kot je tvoja, nima tebe zadosti; celo če bi bil cel tisti oné, bi komaj 'folgal'!"

Medtem je Nacetova žena Majda doma preišljevala, kako pusto ji zadnji čas tečejo dnevi. Nace hodi vedno pogostejše pijan domov, in čeprav jo ima, da bi, jo vse mine, ko se splazi k njej v posteljo in smrdi kot star sod. Tuhtala je in tuhtala in se odločila: "Ob prvi priliki skočim čez plot."

Na priložnost ni bilo treba dolgo čakati. Nace je imel nočno, ko je pri njej pozvonil Rudi. Lepo je bil oblečen in dišal je po milu in kolonjski. Povprašal je po Nacetu, čeprav je vedel, kje je.

"Saj menda veš, da ima ta teden nočno!" mu je rekla. "Oprosti, pozabil sem!" se je svetohlinsko opravičil Rudi in čakal in čakal, dokler ga Majda ni povabila na kavico. No, in ob kavi sta se potem sporazumela za tisto reč, o kateri zadnje čase tekó tako obširne razprave na področju "seksualne revolucije" ...

Praktično sta preizkušala že tretjo točko svojega nočnega "dnevnega reda", ko je spet pozvonilo pri vratih.

"Mož je!" se je zdrznila Majda. "Skrj se na balkon!"

Rudi je v zmedu hitro pograbil odejo, ker ni našel svoje obleke, in skočil na balkon. Zavil se je vanjo in sklenil, da bo čakal, dokler Nace ne zaspi, potem pa bo že Majda nekako poskrbela, da se bo lahko zmuznil.

Nace je kolovratil po kuhinji in shrambi ter iskal steklenico z žganjem, da bi si razkužil rano in potem še grlo; domov se je namreč vrnil, ker si je pri delu malo ogrebel roko, zares prav malo, saj se mu po prihodu iz jame ni splačalo iskati prve pomoči.

Rudi ga je nekaj časa opazoval, potem pa mu je začelo presedati, in Rudi ne bi bil Rudi, če ne bi našel rešitve. Potrkal je na balkonska vrata in poklical Naceta. Nace je odprl in se sumljivo zazrl vanj, ta pa je hitel razlagati:

"Veš, bil sem tamle zgoraj — no, pri ... — potem pa je nenadoma prišel domov stari in spustil sem se semle, na tvoj balkon. Prosim te — daj mi kakšno obleko, da bom lahko šel domov!"

Majda je prisluškovala, kaj je napletal Rudi in bila vsa v skrbeh, potem pa se je brž ojunačila, pobrala kar Rudijevo obleko, šla k njima na balkon ter rekla Rudiju:

"Slišala sem. Na, jutri zjutraj jo vrni!" mu pomežiknila in ga odpeljala do vrat ...

Nace pa potem le ni mogel zaspati. Praska na roki ga je malo le skelela. Vstal je, odprl balkonska vrata, pogledal navzgor in zarobantil, da so se stresle šipe — spomnil se je, da zgoraj ni več ne kakega balkona ne stanovanja ...

Tinče

- Domov grem, ker imam doma otroke same! de ženska in gre s sestanka.
- Tudi jaz grem, reče druga in se odpravi proti vratom.
- Ti pa nimaš otrok! opozori predsedujoči.
- Saj jih tudi nikoli ne bom imela, če bom kar naprej sedela na sestanikih!

Zdravnik in njegova žena gresta po cesti. Srečata znano "radodarno dušo" in mož jo pozdravi. Žena presenečeno vpraša:

- Le kako moreš pozdraviti tako žensko?
- To je poslovno!
- Tako?! No, potem mi povej še: je ona tvoja stranka ali si ti njena?

- Kakor slišim, se boste še enkrat poročili, čeprav ste že štiri može pokopali.
- Zakaj pa ne? Dokler jih bog jemlje, jih bom tudi jaz!

- Ali veš, katera je največja napaka sporazumov nasploh?
- ?!
- Da se začnejo s SPOR!

Tekmovanje v krosu je ves čas potekalo zelo borbena.

ŠPORT IN REKREACIJA

Tekmovanja so se razmahnila

O programu športnih tekmovanj za prehodni pokal REK Velenje v letu 1976 smo pisali v marčevski številki Rudarja, to pot pa pogledajmo, kako ta program uresničujemo, oziroma katera tekmovanja so že za nami in katera potekajo prav sedaj!

Letošnjo tekmovalno sezono smo začeli, kot ponavadi, s smučanjem, nadaljevali pa s tekmovanji v kegljanju in šahu. Sledilo je streljanje in plavanje, maja pa še kros. Takrat sta se začeli tudi prvenstvi v rokometu in malem nogometu, ki še potekata.

Program rekreativne dejavnosti naših delavcev je tako že do polovice uresničen, vsa tekmovanja, ki so za nami, pa smo izvedli po predvidevanjih in celo prek teh meja. Tudi občinstva je bilo na tekmah precej. Prizorišča tekmovanj so bila prav tako živa med izrednimi tekmami. Ugotovimo lahko večjo množičnost kot vsa prejšnja leta. Za to gre pohvala predvsem športnim referentom naših temeljnih organizacij in DSSS, ki si prizadevajo, da bi njihove ekipe redno tekmovali, in skrbijo za čimveč gledalcev na tekmah.

Glede na to, da ima večji del naše rekreativne dejavnosti tudi tekmovalni značaj, pa je bila borba za točke precej trda, saj je želja vsake TOZD, da bi bila po končanih tekmovanjih kar najbolje uvrščena.

V drugi polovici maja, ko je bilo končano tekmovanje v krosu, je bil vrstni red posameznih tekmovalnih enot naslednji:

1. RLV — MT (78 točk), 2. DSSS (76), 3. RLV — KL (74), 4. ESO (70), 5. RLV — STR (49), 6. RLV — JV (48), 7. do 9. TEŠ, PZS in RLV — JŠ (vse 43), 10. RLV — PRP (35), 11. AP (27), 12. RLV — JZ (26), 13. ZO (19), 14. RLV — JG (10).

Do prve polovice junija so ekipe odigrale že 4 kola v rokometu in 3 v malem nogometu in dosegle naslednjo uvrstitev.

Nogomet ESO : DSSS — Pa sta ga!

RoM

Naša ekipa je prehitela ekipo Iskre iz Ljubljane, ekipo Krke iz Novega mesta in ekipo Tama iz Maribora; od leve proti desni — Brešar, Cvar, Vukič in Vedenik!

Vaja je dosegla svoj cilj, in to zaradi izurjenosti komandnega kadra in ...

Lestvica za rokolet

MESTO	EKIPA	TEKME	GOLI	TOČKE
1.	TEŠ	4 4 0 0	56 : 8	8
2.	MT	4 4 0 0	70 : 27	8
3.	ESO	4 4 0 0	65 : 22	8
4.	JŠ	4 3 0 1	70 : 22	6
5.	PZS	4 3 0 1	35 : 24	6
6.	STR	4 2 1 1	30 : 28	5
7.	PRP	4 2 0 2	40 : 46	4
8.	KL	4 1 1 2	38 : 42	3
9.	ZO	4 2 0 2	22 : 29	2
10.	DSSS	4 1 0 3	30 : 47	2
11.	JG	4 1 0 3	32 : 52	2
12.	AP	4 1 0 3	32 : 55	2
13.	JV	4 0 0 4	30 : 62	0
14.	JZ	4 0 0 4	3 : 47	0

Lestvica za mali nogomet

MESTO	EKIPA	TEKME	GOLI	TOČKE
1.	PZS	3 3 0 0	18 : 10	6
2.	PRP	3 3 0 0	8 : 2	6
3.	KL	3 2 1 0	8 : 5	5
4.	ESO	3 2 0 1	13 : 6	4
5.	JG	3 2 0 1	14 : 14	4
6.	TEŠ	3 1 1 1	6 : 8	3
7.	JV	3 1 0 2	4 : 4	2
8.	ZO	3 0 2 1	10 : 11	2
9.	STR	3 0 2 1	9 : 11	2
10.	AP	3 1 0 2	8 : 10	2
11.	MT	3 1 0 2	5 : 7	2
12.	DSSS	3 1 0 2	3 : 6	2
13.	JŠ	3 0 1 2	6 : 9	1
14.	JZ	3 0 1 2	5 : 15	1

Julija in avgusta bodo ekipe še naprej tekmovali v rokometu in malem nogometu; zadnje, 13. kolo bo končano v drugi polovici avgusta. Poleg tega bomo organizirali tudi nekaj TRIM-akcij (plavanje, kolesarjenje, izlet v gore).

Prav bi bilo, da bi rekreativno dejavnost organizirali tudi v letoviščih, kjer bomo s svojimi družinami preživljali letni dopust. Vendar to bo težje, ker ni dovolj denarja.

Komisija za šport in rekreacijo REK Velenje upa in pričakuje, da se bo rekreativna dejavnost tudi v drugi polovici leta nadaljevala vsaj tako dobro kot doslej. Če ji bo pri izpolnjevanju programa še naprej prostovoljno pomagalo toliko članov našega kolektiva kot doslej, bo to mogoče.

J. Grubelnik

Spomladanski kros

Letošnje prvenstvo REK Velenje v spomladanskem krosu je bilo 20. maja. V sodelovanju z Atletskim klubom Velenje ga je priredila komisija za šport in rekreacijo naše delovne organizacije. Kros je bil v športnem parku ob Velenjskem jezeru. Tekmovalo je 43 tekmovalcev iz 8 naših TOZD in DSSS.

Tako kot o udeležbi lahko zapišemo le pohvalne besede tudi o izvedbi krosa. Spodbudno je tudi to, da je tekmovalje ves čas potekalo zelo borbeno.

V začetku je presenetil Obrad Lazič iz TOZD Avtopark, ki je pravzaprav vodil skoraj na vsej progi. Šele na koncu so mu moči pojenjale, in se je moral zadovoljiti z drugim mestom, ki pa zanj prav tako pomeni lep uspeh, saj se je moral atlet Tone Vedenik iz PZS krepko boriti, da ga je v zadnjem krogu prehitel.

Vrstni red posameznikov

1. Tone Vedenik — PZS, 2. Obrad Lazič — AP, 3. Vinko Čajič — STR, 4. Štefan Obal — ESO, 5. Stanko Koselj — DSSS, 6. Milan Grah — DSSS, 7. Ivan Pogladič — AP, 8. Karolj Vince — PZS, 9. Franci Rošar — ESO, 10. Tomo Mičič — MT.

Ekipno so zmagali tekači DSSS: Koselj, Grah in Grubelnik, ki so dosegli 34 točk, drugo mesto je zasedla ekipa RLV — MT s 36 točkami, tretje PZS s 37, četrto in peto RLV — STR in ESO s po 38, šesto RLV — KL s 47, sedmo RLV — JV s 51 in osmo RLV — JZ s 63 točkami.

L.O.

Velik uspeh naših šahistov

Zadnjo soboto in nedeljo v maju je bilo na Bledu 28. letno sindikalno šahovsko prvenstvo ekip iz SR Slovenije. Našo občino sta zastopali ekipe TGO Gorenje Velenje in REK Velenje, ki sta bili na občinskem sindikalnem prvenstvu v šahu najuspešnejši. Sicer pa je sodelovalo kar 45 sindikalnih ekip iz vse Slovenije.

Prvi dan tekmovalja je bil kvalifikacijski. Naša ekipa, REK Velenje, je tekmovala v II. kvalifikacijski skupini. Njen rezultat v tej skupini: z ekipo Litostroja iz Ljubljane si je delila prvi dve mesti ter se tako uvrstila v I. finalno skupino — v skupino, kjer so ekipe tekmovali za skupno uvrstitev do desetega mesta.

Po osmih kolih prvega dela tekmovalja so naši šahisti dosegli naslednje število točk: Vukič 4 1/2, Cvar — 7, Brešar — 6 in Vedenik — 5.

Drugi dan, v finalu, je naša ekipa prehitela ekipo Iskre iz Ljubljane, ekipo Krke iz Novega mesta in ekipo Tama iz Maribora ter v skupni uvrstitvi dosegla odlično 7. mesto. To je doslej njen največji uspeh.

Zmagala je ekipa RTV Ljubljana, druga je bila ekipa Ingrad iz Celja, ekipa TGO Gorenje iz Velenja pa je osvojila solidno 21. mesto v skupni uvrstitvi in 1. mesto v III. finalni skupini; glede na to, da je bila oslabiljena, se s tako uvrstitvijo lahko pohvali.

Za našo ekipo so igrali:

1. šahovnica — Dušan Vukič (TEŠ), drugokategornik — skupno je dosegel 6 1/2 točke;
2. šahovnica — Štefan Cvar (RLV — JŠ), drugokategornik in kapetan ekipe — skupno je dosegel 10 točk;
3. šahovnica — Boris Brešar (DSSS), tretjekategornik — skupno je dosegel 10 točk;
4. šahovnica — Tone Vedenik (PZS), tretjekategornik — skupno je dosegel 9 1/2 točke.

Še dve šahovski vesti!

Na zadnjih turnirjih Šaleškega šahovskega društva iz Velenja za kategorizacijo, ki so potekali od marca do junija, so dosegli ali potrdili III. kategorijo tudi šahisti iz naše delovne organizacije. Naslov tretjekategornika so dosegli Miha Pevnik (DSSS), Franc Nežmah (DSSS) in Ivan Hojan (RLV — PRP).

... izjemne požrtvovalnosti pripadnikov enote TO naše delovne organizacije, še posebej pa ...

Kakor že večkrat ob 3. juliju bodo šahisti iz naše delovne organizacije tudi letos počastili rudarski praznik, 3. julij. Dan po prazniku bodo v Delavskem klubu priredili simultanko, ki jo bo tokrat odigral naš znani slovenski vele-mojster Bruno Parma. Prireditve bo ob 9. uri. Ljubitelji šaha, vabljeni!

Štefan Cvar

SLO

Uspešna vaja naših teritorialcev

V 23. številki Informatorja smo pisali, da so v aprilu imele vajo specialne enote teritorialne obrambe naše občine. Tokrat bo beseda o vaji konec maja, ko so svojo osnovno nalogo v okviru letnega delovnega načrta občinskega štaba TO Velenje opravili pripadniki teritorialne enote naše delovne organizacije.

Pri tej vaji so sodelovali odbori SLO REK Velenje ter krajevnih skupnosti Gaberke in Konovo.

Osnovni taktični načrt vaje je predvidel vzgojni del ter urjenje in delovanje udeležencev v dnevni in nočni razmerah, čim bolj podobnih vojnini.

Iz drugega dela vaje velja posebej omeniti taktično akcijo, ki so jo udeleženci izvedli pri enem od objektov REK Velenje. Gre za akcijo, ko se je diverzantska skupina morala prikrito približati določenemu objektu, uresničiti nalogo, nato pa hitro in skrivoma oditi, in to podnevi, ko je prikrito delovanje še posebej težko.

Je akcija uspela?

"Plavemu", sovražniku, se je le delno posrečilo uresničiti svoj cilj. Bil je hitro odkrit. Zasluga za to gre budnosti stražarjev in hitri intervenciji nasprotnih enot, zelo mobilnih zaradi uporabe intervencijskih vozil in dobrega sodelovanja z odborom SLO v krajevni skupnosti Konovo.

Zatem, po odkritju, so skupine, ki so ga odkrile, sovražniku sledile in bolj in bolj ožile obroč okrog njega, dokler ga nazadnje — s koordinirano akcijo — niso prisilile k predaji

Med akcijo so enakopravno sodelovale tudi dekleta — pripadnice enot teritorialne obrambe.

Vaja je potemtakem dosegla svoj cilj, in to zaradi izurjenosti komandnega kadra in izjemne požrtvovalnosti pripadnikov enote TO naše delovne organizacije, še posebej pa zaradi tesnega sodelovanja odbora SLO naše delovne organizacije z odborom SLO KS Konovo in pripravljenosti občanov te KS za udeležbo pri vaji.

Pač še en dokaz več, da je moč zamisel splošne ljudske obrambe — kot edine možne oblike naše najširše pripravljenosti za oboroženi odpor — uspešno uresničevati le s skupnim sodelovanjem delavcev v organizacijah združenega dela ter občanov v krajevnih skupnostih!

Občinski štab TO

"Vrnili ste hkrati srečo neznani družini"

Vsakoletno slovesno podelitev priznanj za 15- in 10-kratno darovano kri smo v naši delovni organizaciji letos priredili v nedeljo, 6. junija. V Delavskem klubu se je zbralo nekaj čez trideset krvodajalcev jubilarcev in gostov, vabili pa so vsega skupaj okrog 60 ljudi. Med gosti ni bilo nobenega vodilnega delavca iz naših temeljnih organizacij in skupnih služb, čeprav so jih vabili. Zaradi precej zgodnje ure ali zato, ker je bila sobota dan prej delovna, in ljudje potrebni počitka — kdo bi vedel! Kakorkoli že — škoda, slovesnost je bila zaradi tega manj slovesna.

Prišli pa so Jože Medved, predsednik odbora organizacije RK občine Velenje in član predsedstva RK SFRJ, Erno Rahten, predsednik organizacije RK REK Velenje, Ivo Kadliček, predsednik sindikalne organizacije REK Velenje, predsednik in tajnik odbora za krvodajalstvo pri organizaciji RK REK Velenje Ivo Petrej in Marica Močilnik ter nekaj članov tega odbora.

Jubilanti

Pismo priznanje in simbolično nagrado, knjigo, so dobili:

za 15-krat darovano kri

Jože Jakob, JV
Jože Zavratnik, SG
Vladimir Krušnik, JZ
Edo Kodrun, JŠ

Štefan Špilak, SG
Albert Iršič, St. 8
Jože Vanguš, ESO

za 10-krat darovano kri

Vlado Kovačič, St. 8
Drago Jamnikar, JV
Ferdo Triglav, ZO
Adolf Rednak, ESO
Milan Selič, ESO
Jože Šalej, ESO
Ivan Jelen, JŠ
Marjan Skaza, ESO
Ignac Balažek, JV
Ferdinand Špan, MT
Danijel Cigler, PRP
Leopold Fjjavž, JV
Giani Čop, TEŠ
Jože Golobinjek, KL
Franc Hribnik, TEŠ
Franc Jurjovec, JV
Marija Janežič, TEŠ
Anton Krajnc, St. 8
Ivan Kompej, TEŠ

Žani Knez, TEŠ
Ana Meh, TEŠ
Ivan Osredkar, PRP
Stanko Petek, St. 8
Milka Pugelj, TEŠ
Franc Krajnc, JŠ
Janez Pajk, PZS
Martin Žilavec, STR
Ivan Golež, JŠ
Franc Breznikar, ZO
Marjan Breznikar, JV
Marija Bublik, TEŠ
Stefan Szabo, TEŠ
Geza Šinkec, ZO
Ernest Šere, ESO
Jože Vaingerl, JV
Ivan Verdnik, TEŠ
Marjan Zidarn, JV

Prejeto priznanje je vsebovalo nagovor:

"Zdravje je največje bogastvo posameznika, družine in človeštva. S svojo darovano krvjo ste pripomogli k zdravju in ohranitvi življenja človeka; z njo ste hkrati vrnili srečo neznani družini. Vaša plemenita dejanja naj bodo vzor mladim pokolenjem in vsem, ki se doslej še niso mogli vključiti v našo tako humano akcijo."

Slovesnost je začel Ivo Kadliček, za njim pa sta imela besedo Ivo Petrej in Jože Medved

Ivo Kadliček je bil kratek. Naše krvodajalstvo je ocenil za vsako leto bolj uspešno in menil, da je to odraz družbene biti in zavesti naših delavcev, ne nazadnje pa tudi prizadevnosti našega celotnega odbora za krvodajalstvo, še posebej pa njenega tajnika Marice Močilnik.

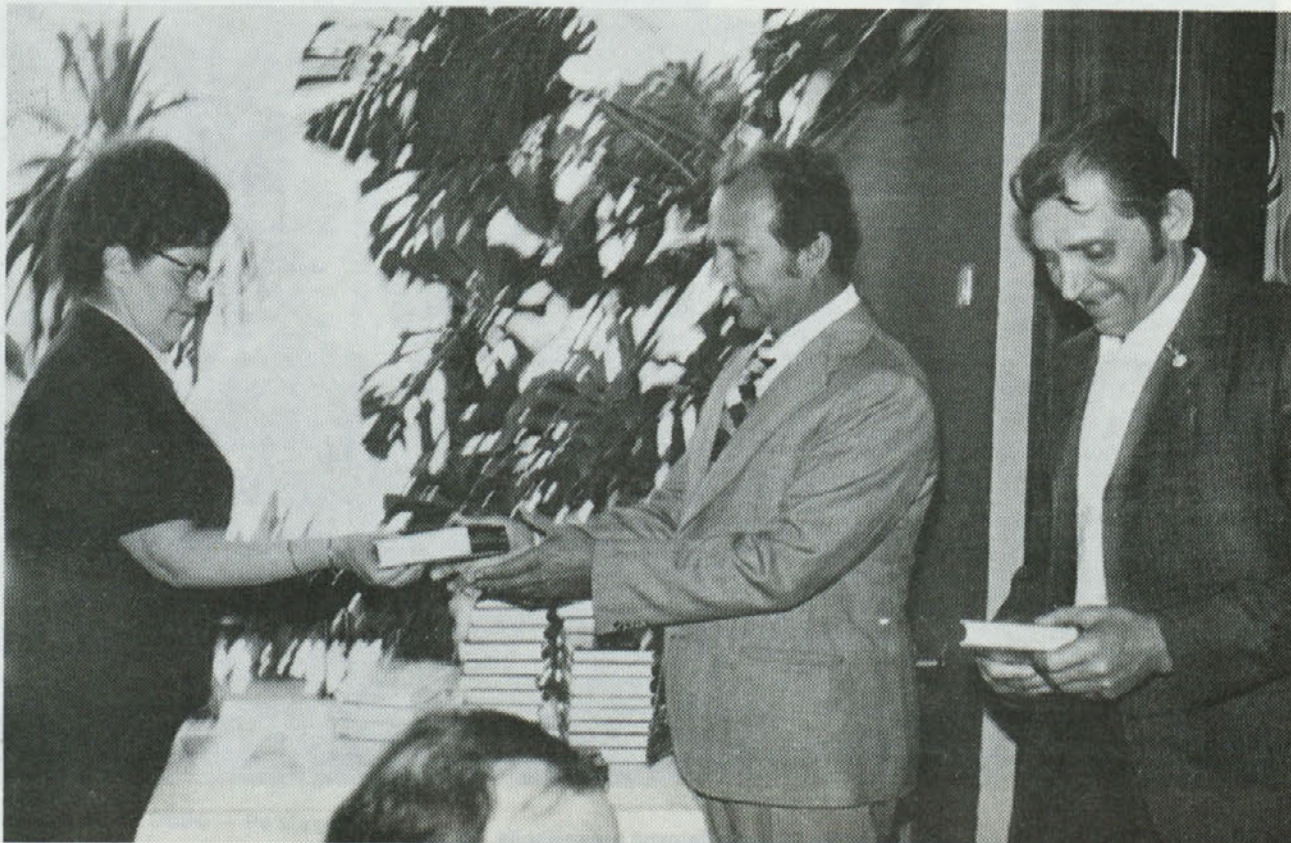
Beseda Iva Petreja je bila daljša in s takšno vsebino, da se jo brez dvoma v celoti spleča povzeti; povedal je:

"Slovenci po številu krvodajalcev in količini darovane krvi že četrto leto sodimo v svetovni vrh. Med prostovoljnimi darovalci krvi je 4,9 odstotka vseh prebivalcev naše republike.

Lani se je v Sloveniji prostovoljno prijavilo za odvzem krvi 94 422 prebivalcev, glede na letno stopnjo naraščanja darovalcev zato letos lahko računamo, da bomo dosegli število 100 tisoč.

V naši delovni organizaciji je lani darovalo kri 775 delavcev, v letošnjem letu pa že v prvi akciji 592, tako da lahko pričakujemo, da bomo tudi v naši delovni organizaciji močno presegli lanske letošni odziv.

V zadnjih 22 letih oziroma po letu 1953, ko je v Sloveniji Rdeči križ prevzel organizacijo prostovoljnega krvodajalstva, je dalo kri nad 400 000 naših občanov. To brez dvoma kaže na odlično organizacijo, natančne dnevne, tedenske

in mesečne načrte krvodajalstva, na požrtvovalnost preko 500 aktivistov Rdečega križa pri tej dejavnosti ter na visoko stopnjo solidarnosti, socialistične zavesti in humanosti naših ljudi. Domala vsi vemo, da pogosto samo kri lahko nadomesti kri, če hočemo sočloveku ohraniti življenje.

Ko iz dneva v dan poslušamo, kako na cestah presunljivo zavijajo sirene rešilnih avtomobilov, se ne odločamo težko. Mnoge operacije pa tudi drugi zdravniški posegi zahtevajo več litrov krvi.

Prostovoljni krvodajalci v ZDA dajo komaj 10 odstotkov transfuzijske krvi, vse drugo pa morajo bolnišnice kupovati. Med krvodajalci v ZDA so predvsem črnci, Portoričani, Italijani in Poljaki, skratka ljudje iz siromašnih plasti ameriške družbe. Slab zgled, saj tržni odnosi pri krvodajalstvu lahko človeka veljajo življenje ...

Pri nas se še ni zgodilo, da bi kdorkoli umrl zaradi primanjkovanja krvi, se pa občasno zgodi, da gredo h koncu rezerve sveže krvi, zato po RTV in časopisih tako čestokrat oglašajo potrebo: "Vsak dan 200 krvodajalcev, na leto 80 000!"

Naše krvodajalstvo je na zavidljivo visoki ravni, vendar moramo vsak dan reševati vprašanje, kako to stopnjo medsebojne solidarnosti in človečnosti zadržati, oziroma še povečati. V prvi vrsti želimo vključiti med krvodajalce še več mladih ljudi oziroma vse, ki so sposobni za darovanje krvi. Zakaj šele tako si bomo zagotovili ne samo dovolj sveže krvi in plazme, temveč bomo zares dosegli najvišjo stopnjo samoupravnne socialistične solidarnosti in humanosti, kar je naš cilj."

Zatem je Jože Medved omenil odliko našega krvodajalstva. Dejal je, da je pri nas darovanje krvi postalo samo po sebi umevno — brez potrebe in pričakovanja, da boš kot krvodajalec kaj dobil ali deležen časti heroja. Povedati je nemara hotel, da smo pri tem blizu pravemu, socialističnemu humanizmu.

V nadaljevanju je še povedal, da je osebno seznanil predsedstvo Rdečega križa SFRJ z ustanovitvijo organizacije RK v našem kombinatu, predsedstvo pa da je o tem obvestilo sedež mednarodne lige Rdečega križa v Ženevi.

Kakor smo slišali, mu je predsedstvo RK SFRJ naročilo, naj v njegovem imenu najtopleje pozdravi vse člane kolektiva naše delovne organizacije in jim čestita za zgled, ki mu ni enakega. Poleg tega pa je povedal še, da nam tudi iz Ženeve pošiljajo pozdrave in podobno čestitko ter nam sporočajo, da bo prihodnje leto verjetno prišel k nam na obisk predstavnik mednarodne lige RK. Če bo prišel, bo proučil možnosti za posnemanje našega zgleda v svetovnem merilu.

●
Za sklep o tej slovesnosti, bi lahko napisali še marsikaj spodbudnega za vsakogar in vse ljudi. Veliko bi imeli povedati o veri v človeka, ki smo jo zaznali, ko smo se pogovarjali s tem in onim udeležencem. Denimo, iz pomenka z Lojzeto Grazerjem iz TOZD AP, ki je dal kri že 31-krat, pa Jožetom Hribarjem iz TOZD RLV — St. 8, ki jo je dal prav tolikokrat, in jubilanti, ki so dali kri desetkrat — Ferdom Triglavom iz TOZD ZO, Gianijem Čopom iz TOZD TEŠ, Gezo Šinkovcem iz TOZD ZO in drugimi.

Program prireditve ob praznovanju 3. julija 1976

Prireditve v dneh vključno od 1. do 4. julija; prireditve pred 1. julijem so objavljene v Informatorju št. 27 z dne 17. junija!

Četrtek, 1. julija

OB 15. URI
na košarkarskem igrišču v Šoštanju
MEDNARODNI KOŠARKARSKI TURNIR "ELEKTRE"

OB 19. URI
v Delavskem klubu
SPREJEM UPOKOJENCEV "REK" VELENJE

Petek, 2. julija

OB 12. URI
po "TOZD" in v "DSSS"
PODELITEV PRIZNANJ IN NAGRAD ZA 10 IN 25 OZIROMA 30 LET DELA PRI "REK" VELENJE

OB 16.20
v središču Velenja
PRIHOD UDELEŽENCEV MEDNARODNE KOLESARSKE DIRKE PO JUGOSLAVIJI

OB 17. URI
v sejni dvorani SOb Velenje
SLAVNOSTNI SPREJEM V ZVEZO KOMUNISTOV
na stadionu pri Velenjskem jezeru
NOGOMETNA TEKMA MED DVEMA MOŠTVOMA II. ZVEZNE LIGE

OB 18. URI
pred Domom kulture Velenje
NASTOP VELENJSKE RUDARSKE GODBE, PEVSKIH ZBOROV IN FOLKLORNE SKUPINE

v Delavskem klubu
PODELITEV PRIZNANJ IN NAGRAD ZA 20 LET DELA PRI "REK" VELENJE IN ZA 10 LET DELA V REŠEVALNI ČETI VELENJSKEGA RUDNIKA

OB 20.30
pri mestni smučarski skakalnici
KANONADA, OGNJEMET IN KRESOVANJE

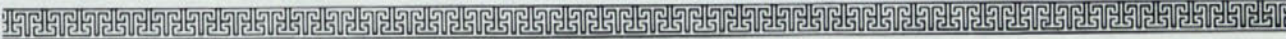
Sobota, 3. julija

OB 5. URI
BUDNICA V VELENJU IN ŠOŠTANJU

OB 8. URI
ZBOR PARADE NA TITOVEM TRGU

OB 8.30
PARADA PO MESTNIH ULICAH

OB 9. URI
na mestnem kotalkališču

Vsem članom kolektiva REK Velenje, njihovim svojcem in vsem upokojencem REK Velenje, posebej pa aktivnim in upokojenim rudarjem ter delavcem, ki praznujejo delovne jubileje,

ob 3. juliju

iskreno čestitamo

in želimo vso srečo doma in pri delu.

Srečno!

Predsednik sindikalne organizacije Ivo Kadliček, sekretar komiteja organizacije ZK Ivo Drev, predsednik organizacije ZSM Feliks Zamuda, predsednik delavskega sveta REK Velenje Jože Aljaž in glavni direktor REK Velenje Mirko Bizjak

Nagrajeni reševalci prvomajske nagradne križanke

Nagrade so dobili:
— Jože Brezovnik, 63320 Velenje, Podkraj 26 (1. nagrada - knjiga v vrednosti 150 dinarjev);
— Edo Pristovšek, 63320 Velenje, Kersnikova 5 (2. nagrada - knjiga v vrednosti 100 dinarjev);
— Valentin Oblak, 63302 Griže, Zabukovca 45 (3. nagrada - knjiga v vrednosti 50 dinarjev).

Nagrajenim reševalcem čestitamo, drugim pa želimo več sreče pri reševanju tokratne križanke.

Rešitev križanke
VODORAVNO — Ivo Lola-Ribar; narodni heroj; sipa; docent; Ist; kan; Gi; Mae; ave; E.G.; škrt; ila; ral; alt; rase; Oort; Naj živi prvi maj, praznik vseh delovnih ljudi sveta; trn; Ancona; A, B; fritat; Rtanj; ato; I; U; Au; AMZ; menih; P.M; Šar; elisa; armija; Nils; tiček; TP; ud; VK; ZL; IS; SA; parada; rok; ST; J.M.; prekop; agrokombinat; Radin; t.m.; nravi; dolarjev; sod; javen; vsi; šato; Karl; efendi; SA; EM; Marx; nag; Alora; el; granat; jodirati; Valerij; stari; R.G.; heroj; Te; koristen; Franc Rozman—Stane.

Reševalcem novoletne nagradne križanke

V izvirni rešitvi novoletne nagradne križanke smo odkrili napako, zaradi katere ob prvem žrebanju prejetih rešitev noben reševalec ni bil nagrajen.
Zato smo prejete rešitve še enkrat žrebali in prišli do naslednjih reševalcev, ki jim pripada nagrada:
— Slavka Zajc, 63325 Šoštanj, Gaberke 101 (1. nagrada — knjiga v vrednosti 150 dinarjev);
— Mici Ožeg, 63320 Velenje, Tomšičeva 9 (2. nagrada - knjiga v vrednosti 100 dinarjev);
— Dragica Žirovnik, 63325 Šoštanj, Lole Ribarja 8 (3. nagrada - knjiga v vrednosti 50 dinarjev).

Srečnim reševalcem smo knjige že poslali, vse druge pa prosimo, naj jih posledica storjene napake v izvirni rešitvi te križanke ne odvrne od reševanja križank v Rudarju.

(V izvirni rešitvi križanke — objavili smo jo v prvi letošnji številki Rudarja, z rešitvijo vodoravno — bi namesto "WAI", avtomobilske oznake Vaihingen, moralo pisati "VAI".)

Uredniški odbor

RUDAR — Glasilo kolektiva Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje, naslov splošne uprave: Velenje — Rudarska 6, telefon h. c. 851 100.
Za organizacijo izdajanja in urejanja skrbi uredniški odbor v sestavi: Alojz Lipičnik (predsednik — RLV), Franc Švener (delegat — RLV), Ivo Petrej (delegat — ESO), Pavel Mejaš (delegat — RLV), informacijska komisija TOZD TEŠ (komisijo sestavljajo: Maks Lomšek, Adolf Ošlovnik in Martin Tomše — kot delegat TOZD TEŠ iz te sestave sodeluje na sejah odbora le eden), Rafael Batič (urednik), Silvo Pešak (odgovoren za tisk), Teodor Jelen (odgovorni urednik), Lojze Filipančič (odgovoren za zvezo z neposrednim obveščanjem).
Stalni sodelavci uredniškega odbora so: Ludvik Mali (svetovalec), Stojan Saje (novinar), Andrej Rozman (stalni dopisnik), Romana Misja (tajnik glasila), Lojz Ojsteršek (fotoreporter) — iz REK Velenje, in Tone Seliga — iz občinske konference SZDL občine Velenje.
Naslov uredništva: Velenje, Prešernova 5 (kadrovsko-socialni sektor, soba 31 — telefon interno 260).
Tiska TOZD TISK — Velenje, Foitova 10 ● Glasilo prejema vsi člani kolektiva brezplačno ● Izhaja po potrebi ● Naklada v višini staleža zaposlenih + 80 izvodov

Nagradna križanka za dan rudarjev

				TELOVADNO DRUŠTVO	SRB. MOŠ. IME (SV. SAVA)	POJEM IZ TERMODINAMIKE	TRIM-ZNAČKA (množ.)	JUNAŠKA (srbohrv.)	ŽENSKO IME	JUGOSLOV. ARMADA	UČNI NAČRTI	RUSKI SKLADAT. IN GLASB. PEDAGOG	INTERNAT. ELECTRIC. CORPOR.	JUGOSL. VOJ. LETALSTVO
				JUNAKINJA NEXOJEV. ROMANA (sirota...)	TRMO = GLAVOST ŠTEVILO IZVEMA NIČLAMA	KUHINJSKA SOL ENAKA SOGLAS. (šlehiha)	STENA VZHOD (madnan.)	POTREBA PO PITJU	TALISOVA LIMONADA					
				IRŠČICA TRSKA / OBLIKA RASTLIN. STEBLA	PREDIVALEC ASTRAHANA	DOMAČA PRITRDILNICA IZDELOVA = LEC. VRVI	KELTSKI DUHOVNICI							
				RIMSKE ENA NAGELJNOVA ŽBICA	NEM. FILOZ. IN FILOLOG RAVNO TOLIKO	NATBOLJ DOŠOSTA RASTLINA NAČIN, OBLIKA LITERAR. NEGA DELA	SOVJ. SOC. REPUBL. FINSKO OB. MORSKO MESTO	RIMSKE 500 PRIDEVNIKI						
Sestavi: M. LOMSEK	SINJSKA VITEŠKA IGRA	MESTO IN REKA V SRBIJI (Pritok Kolubare)	MESECI	IZRAELSKI POLITIK (Aba...)	GNJILANE (avtomob. oznaka)	UNIČEVALKA ŽELEZA	ANGLEŠKI PLEM. NASLOV	TESLA NIKOLA	MEDICINSKA POMAGALA (skup. naziv MARIBORSKI AVTOMOBIL. TOVARNA)	TRŠČICA TRSKA / OBLIKA RASTLIN. STEBLA	PREDIVALEC ASTRAHANA	DOMAČA PRITRDILNICA IZDELOVA = LEC. VRVI	KELTSKI DUHOVNICI	
GLASBENI IZRAZ ZA ZMERNO ŽIVAHNO	SLOVENSKA METROPOLA	KITAJSKA	GIBALO, VOJLO	PLOSKOVNA MERA ŽVEPLO	MEŠANA PREJA RIMSKE BOGINJA PLODNOSTI	LITIJ	NESTVARNOST, NE RESNIČNOST	GERMANSKI OREL REKA SKOZI INNS = BRUCK	SNOV, TVARINA VELIKO POLI PRISTA = NIŠČE					
		PRIPADNIK ESENOV	ADMINISTR. OPERAT. KONZORC.	LJUDSKA MILICA	AKUMULATOR PTICA SEVERNIM MORIJ	AVTOMOB. OZNAKA SKOPJA	GOZDNA RASTLINA (erosovka) VŽIGALNA VRVICA	SKRAJŠ. AMERIŠKO MOŠKO IME	OZIRALNI ZAI MEK TOVARNE ELEKTR. ENERGIJE	SUKANEC V IGLI				
		IMRINJENA ROSA ALFRED NOBEL	ŽITNA GLIV. BOLEZEN ZNAMKA NAŠIH UR	AMPER	ELEMENTI CEVOVODOV STRANIŠČA	NATVEČJI SESALEC NA SVETU AD LIBITUM								
		DEVETA STOPNJA TONSKE LESTVICE	ITAL. REKA VELIKA AFRISKA DRAŽAVA	ORODJE (srbohrv.) TIROLSKA REKA	JEZERO NA SOLNO = GRAŠKEM	NADMANJŠI EVROP. SESALEC								
		JAKOB (po domačo)	ALARMNE NAPRAVE	BISMUT RAZBITINA ČREPINJA	POSTAVLJA = LEC. ODRUV MEDMET ŽALOSTI	RADIO = TELEVIZIJA RICHARD ZSIGMONT								
		PROŠČEN MIRJEN	SRBSKO MOŠKO IME	TOVARNA PLAST. IZDELKOV	OSTANEK PRI OTRNITVI	PRITOK LABE IZ KRKONŠEV								

Rešitve s svojim točnim naslovom pošljite v uredništvo Rudarja do 15. julija. Izmed pravih rešitev bomo tri nagradili s knjižnimi nagradami v vrednosti 150, 100 in 50 dinarjev. Uredniški odbor.

Srečno praznovanje!